

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ
Τύπου

δράση "Ασφαλής Κρήτη" • 2012

Πρακτικά της Διημερίδας «Ατυχήματα, Καταστροφές & Επαρχιακά Μέσα Ενημέρωσης»

11-12 Μαΐου 2013
Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου
Άγιοι Πάντες Αποκορώνου
Ν. Χανίων, Τ.Κ. 730 08

Οργάνωση: Περιφέρεια Κρήτης, Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου

Με φρόνεψη πορεύεται, με γνώσιν ορδινιάζει,
Πρικού ῥθουσι τα πράγματα προβλέπει και λογιάζει.

Ερωτόκριτος ε' 1505-1506

© 2014

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Πλατεία Ελευθερίας, ΤΚ 71202 Ηράκλειο

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Άγιοι Πάντες Αποκορώνου

Ν. Χανίων, Τ.Κ. 730 08

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Επιμέλεια: Παναγιώτης ΑΛΕΒΑΝΤΗΣ, panagiotis@alevantis.com

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	7
3. ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΚΡΗΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗ	8
4. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΕΙΚΤΑΚΗ	11
5. ΟΜΙΛΙΕΣ	13
Περίληψη της Ομιλίας του Ευρωβουλευτή Γιώργου Σταυρακάκη <i>Διδάγματα από έναν σεισμό</i>	13
Περίληψη της ομιλίας του Δημήτρη Πύρρου <i>Από τι κινδυνεύουμε στην Κρήτη - η εικόνα του διασώστη</i>	15
Περίληψη της Ομιλίας του Κώστα Χολέβα <i>Πως «φτιάχνεται» μια κρίση</i>	18
Περίληψη της ομιλίας του Αντώνη Ρενιέρη <i>Καταστροφές και Τύπος</i>	22
Περίληψη της ομιλίας του Παναγιώτη Αλεβαντή <i>Ανασκόπηση των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις σχέσεις αρχών και μέσων ενημέρωσης</i>	24
6. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	27
7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	29
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ	34
9. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ	36

*Από αριστερά: ο Αντιπρόεδρος της Βουλής Χρήστος Μαρκογιαννάκης,
ο Περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης,
ο αντιπεριφερειάρχης Χωροταξίας και Περιβάλλοντος: Νικόλαος Καλογεράς
και ο Ευρωβουλευτής Γιώργος Σταυρακάκης*

Ο Δήμαρχος Χανίων Μανώλης Σκουλάκης απευθύνει χαιρετισμό

1. Εισαγωγή

Η Περιφέρεια Κρήτης σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Επαρχειακού Τύπου διοργάνωσε στις 11 και 12 Μαΐου 2013 Διημερίδα με θέμα «**Ατυχήματα, Καταστροφές και Επαρχειακά Μέσα Ενημέρωσης**». Η Διημερίδα διεξήχθη στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου στους Άγιους Πάντες Αποκορώνου και το πρώτο μέρος της, το πρωί του Σαββάτου 11 Μαΐου (9:30 έως 13:00), ήταν ανοικτό στο κοινό. Συμμετείχαν στελέχη των Υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και εκπρόσωποι των τοπικών μέσων ενημέρωσης και του επαρχειακού τύπου. Παραβρέθηκαν ο Περιφερειάρχης, ο Αντιπεριφερειάρχης Χανίων, ο Δήμαρχος Χανίων ο αντιπρόεδρος της Βουλής κ.α.

Η αντιμετώπιση των ατυχημάτων και των καταστροφών είναι μια πολύπλοκη υπόθεση. Περιλαμβάνει πολλές φάσεις και συνεπάγεται την εμπλοκή πολλών φορέων, καθένας από τους οποίους έχει και διαφορετική αποστολή. Για κάθε είδους ατύχημα ή καταστροφή υπάρχει διαφορετική μεθοδολογία ανάλυσης του κινδύνου αλλά και οργάνωσης της πρόληψης, της επέμβασης και της αποκατάστασης. Απαιτούνται επίσης διαφορετικές προσεγγίσεις για την εκπαίδευση και την ενημέρωση του κοινού γενικά, αλλά και των επαγγελματικών ομάδων που εμπλέκονται σε όλες τις σχετικές φάσεις.

Σε κάθε περίπτωση, η αντιμετώπιση ατυχημάτων και καταστροφών αποτελεί, ή πρέπει να αποτελεί, πρωτίστως τοπική υπόθεση. Οι τοπικές αρχές οφείλουν να γνωρίζουν καλύτερα τις απειλές που αντιμετωπίζουν οι περιοχές ευθύνης τους, τις συνθήκες που επικρατούν τοπικά και τα μέσα κάθε είδους που διατίθενται για την αντιμετώπισή τους. Μπορούν επίσης να έχουν οργανώσει την εκπαίδευση των κατοίκων σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστροφών έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς επιπτώσεις. Ακόμη και όταν τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους οι τοπικές αρχές δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση της κατάστασης (κάτι που αποτελεί και τον ορισμό της «καταστροφής»), σε αυτές ανήκει συνήθως η απόφαση να ζητηθούν ενισχύσεις και σε αυτές επαφίεται η διαχείριση των ενισχύσεων αυτών όταν διατεθούν.

Τα τοπικά μέσα ενημέρωσης αποτελούν σημαντικό εμπλεκόμενο φορέα στην αντιμετώπιση των ατυχημάτων και των καταστροφών κάθε είδους. Πριν από το συμβάν μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τον κόσμο σε θέματα πρόληψης. Όταν το συμβάν βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα κρίσιμος και μπορεί να βοηθήσει στην επιτυχή αντιμετώπιση ή αντίθετα να συμβάλει στην δημιουργία μιας κρίσης. Αυτός είναι και ο λόγος που σε πολλές χώρες τα μέσα ενημέρωσης συμμετέχουν ισότιμα στην διαμόρφωση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης μαζί με τις αρμόδιες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (πυροσβεστική, υπηρεσίες επείγουσας ιατρικής, αστυνομία, εθελοντικές οργανώσεις κλπ.).

Στόχος της Διημερίδας ήταν να συγκεντρώσει εκπροσώπους της πολιτικής προστασίας των Δήμων και της Περιφέρειας, των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης (πυροσβεστική, αστυνομία, ΕΚΑΒ, λιμενικό κλπ.) και των επαρχιακών μέσων ενημέρωσης (εφημερίδες, ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί). Οι συμμετέχοντες, μέσα από συζητήσεις στο πλαίσιο ομάδων εργασίας, κατέληξαν σε κάποιες κοινά συμφωνημένες αρχές και κατευθύνσεις. Τις εν λόγω αρχές και κατευθύνσεις ανέλαβαν να εφαρμόσουν σε ένα πλαίσιο συνεργασίας και δεοντολογίας κατά την παρουσίαση, τον σχολιασμό και την αντιμετώπιση μελλοντικών ατυχημάτων και καταστροφών. Απώτερη επιδίωξη είναι η παροχή των συναφών οδηγιών προς το κοινό έτσι ώστε να περιοριστούν οι δυσμενείς συνέπειες και να αποφευχθεί ο ενδεχόμενος πανικός.

2. Πρόγραμμα

1η ημέρα: Πρώτο μέρος, ανοικτό στο κοινό

09:30-10:00 Έναρξη, χαιρετισμοί επισήμων

10:00-11:00 **Διδάγματα από έναν σεισμό,**
*Γιώργος Σταυρακάκης, Ευρωβουλευτής, πρώην διευθυντής
Γεωδυναμικού Ινστιτούτου, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών*

11:00-11:30 **Από τι κινδυνεύουμε στην Κρήτη - η εικόνα του
διασώστη,**
Δημήτρης Πύρρος, Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών ΕΚΑΒ

11:30-12:00 **Πως «φτιάχνεται» μια κρίση,**
*Κώστας Χολέβας, πολιτικός μηχανικός, πρώην εθνικός εκπρόσωπος
Πολιτικής Προστασίας στην ΕΕ*

12:00-12:30 **Καταστροφές και Τύπος,**
Αντώνης Ρενιέρης, Δημοσιογράφος

12:30-13:30 Συζήτηση

Δεύτερο μέρος, κλειστό στο κοινό

13:30-15:00 Γεύμα

15:00-17:00 Ομάδες εργασίας

17:00-18:00 **Ανασκόπηση των δράσεων της Ευρωπαϊκής
Ένωσης για τις σχέσεις αρχών και μέσων ενημέρωσης,**
Παναγιώτης Αλεβαντής, φυσικός, υπάλληλος Ευρωπαϊκής Επιτροπής

17:00-18:00 Γενική συζήτηση

19:00 Δείπνο

2η ημέρα: 09:00-11:00 Ομάδες εργασίας

11:00-11:30 Καφές

11:30-12:30 Συμπεράσματα ομάδων εργασίας

12:30-13:30 Συμπεράσματα διημερίδας (Συμμετέχοντες,
Περιφερειάρχης, Δήμαρχοι)

Υπεύθυνος προγράμματος: Παναγιώτης Αλεβαντής (panagiotis@alevantis.com)

Διοικητική Μέριμνα Ασπασία Γκαζή (contact@rpi.gr)

3. Εναρκτήρια ομιλία του Περιφερειάρχη Κρήτης Σταύρου Αρναουτάκη

Κυρίες και κύριοι,

Η διημερίδα που συνδιοργανώνουν η Περιφέρεια Κρήτης και το Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου είναι μια κοινή προσπάθεια προσέγγισης και ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού της Κρήτης για τα ατυχήματα και τις καταστροφές αλλά ταυτόχρονα και αφορμή για το σωστό σχεδιασμό και τα μέτρα προστασίας που θα πρέπει να πάρουμε ως Κρήτη συνολικά.

Για τους λόγους αυτούς κρίνω πολύ σημαντική τη διημερίδα αυτή.

Η προστασία των πολιτών από ατυχήματα και φυσικές καταστροφές είναι μια σύνθετη διαδικασία, με πολλές φάσεις, στην οποία εμπλέκονται πολυάριθμοι φορείς.

Μια διαδικασία που δεν αφορά μόνο κάποιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας ή τα Αρχηγεία της Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του ΕΚΑΒ.

Αφορά όλα τα επίπεδα της διοίκησης, όλες τις τοπικές κοινωνίες, όλους τους πολίτες.

Τα τοπικά μέσα ενημέρωσης αποτελούν σημαντικό κρίκο στην αλυσίδα για την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και αντιμετώπιση των ατυχημάτων και των καταστροφών κάθε είδους.

Και επειδή είναι μια πολύπλοκη υπόθεση πρέπει να έχουν όλοι συνείδηση ότι η σωστή αντιμετώπιση απαιτεί συνεργασία, σύμπνοια και συνέργεια κι όχι ανταγωνισμούς.

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Η προστασία από ατυχήματα και καταστροφές είναι ένα σύστημα το οποίο περιλαμβάνει τρεις σημαντικές φάσεις:

- την πρόληψη σε συνδυασμό με τον μετριασμό των επιπτώσεων,
- την ετοιμότητα και την επέμβαση
- την αποκατάσταση σε συνδυασμό με την ανάλυση μετά την καταστροφή.

Όμως η προστασία εξαρτάται επίσης και από τρεις επιπλέον οριζόντιες δραστηριότητες:

- την ανάλυση του κινδύνου,
- την διοίκηση, τον έλεγχο και κυρίως την επικοινωνία

- και τέλος την πληροφόρηση με την εκπαίδευση.

Γι' αυτό η πολιτική προστασία είναι ένας κλάδος που απαιτεί ιδιαίτερης έντασης συντονισμό και συνεργασία.

Εμείς στην Περιφέρεια Κρήτης δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα της πολιτικής προστασίας.

Συντονίζουμε τις δράσεις των τμημάτων πολιτικής προστασίας όλης της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση των όποιων φυσικών καταστροφών.

Είμαστε σε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με τους φορείς πολιτικής προστασίας της Κρήτης για το σχεδιασμό πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών.

Εδώ και ένα χρόνο υλοποιούμε την καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την οδική ασφάλεια με τίτλο «Ασφαλής Κρήτη – Οδική Ασφάλεια».

Συνδιοργανώσαμε με την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, διημερίδα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τους σεισμούς.

Εκτός όμως από τις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης ως Περιφέρεια δίνουμε βαρύτητα και στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό οδικό δίκτυο της Κρήτης. Σε υλοποίηση βρίσκεται το ενταγμένο στο ΕΣΠΑ έργο «Βελτίωση οδικής ασφάλειας στο επαρχιακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Κρήτης» με συνολικό προϋπολογισμό πάνω από 30 εκατομμύρια ευρώ.

Οι στόχοι μας για τα επόμενα χρόνια είναι:

- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης υπηρεσιών πολιτικής προστασίας.
- Η δημιουργία Συντονιστικού Κέντρου Πολιτικής Προστασίας με πλήρη εξοπλισμό και εκπαίδευση των υπαλλήλων που θα το στελεχώσουν.
- Η δημιουργία βάσης δεδομένων μέσα από μια πλατφόρμα ενημέρωσης των πολιτών της Κρήτης στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης

Η Περιφέρεια Κρήτης και το Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου χαιρετίζουμε την παρουσία όλων σας, σήμερα εδώ, των εμπλεκόμενων υπηρεσιών αλλά και του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου που ο ρόλος του είναι καθοριστικός στην ενημέρωση-πρόληψη των ατυχημάτων, φυσικών καταστροφών και της πολιτικής προστασίας γενικότερα.

Κλείνοντας αυτό το σύντομο χαιρετισμό, θέλω να ευχαριστήσω τους προσκεκλημένους ομιλητές μας και αναμένουμε με ενδιαφέρον τις εισηγήσεις

τους μέσα από την πολύτιμη εμπειρία τους σε θέματα αντιμετώπισης και πρόληψης ατυχημάτων και καταστροφών.

Όμως πριν παραχωρήσω τη θέση μου στο βήμα στον επόμενο ομιλητή νιώθω την ανάγκη να επισημάνω την απουσία από εδώ σήμερα δύο ανθρώπων που έχουν προσφέρει σημαντική υπηρεσία στο ΕΚΑΒ, στην πρόληψη των ατυχημάτων, στην Πολιτική Προστασία και οι οποίοι έπεσαν στην υπηρεσία του καθήκοντος. Είναι ο Δημήτρης Βουρβακάκης και ο Βαγγέλης Κελαράκης.

Παρακαλώ να κρατήσουμε ενός λεπτού σιγή αποτίοντας ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη τους.

Σας ευχαριστώ.

Καλή επιτυχία στις εργασίες της διημερίδας.

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης στο βήμα

4. Χαιρετισμός του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης Γεωργίου Δεικτάκη

Συγχωρέστε με που λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων δεν κατέστη δυνατόν να παρευρίσκομαι σήμερα κοντά σας και επιτρέψτε μου να χαιρετήσω τη δι-ημερίδα με θέμα «Ατυχήματα, Καταστροφές και Επαρχιακά Μέσα Ενημέρωσης» που συνδιοργανώθηκε από την Περιφέρεια Κρήτης και το Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου.

Ο σχεδιασμός, η πρόληψη, η αντιμετώπιση των καταστροφών και η αποκατάσταση των συνεπειών τους, είναι τα αντικείμενα του μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να προστατευτεί η ζωή, η υγεία και η περιουσία των πολιτών, τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, οι πλουτοπαραγωγικές πηγές και οι υποδομές της χώρας.

Η έγκαιρη, έγκυρη και ακριβής ενημέρωση των πολιτών σε όλα τα στάδια των δράσεων πολιτικής προστασίας, που είναι το αντικείμενο των ΜΜΕ, έχει αποδειχτεί ζωτικής σημασίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα ΜΜΕ μέσω της έγκαιρης προειδοποίησης για επερχόμενους κινδύνους και της συλλογής και μετάδοσης πληροφοριών για πληγείσες περιοχές συνδράμουν την Πολιτική Προστασία και σώζουν ζωές πολιτών.

Η συνεργασία των φορέων Πολιτικής Προστασίας με τα ΜΜΕ είναι απαραίτητη τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, παρά το γεγονός ότι οι στόχοι τους δεν είναι πάντα ταυτόσημοι. Είναι όμως απόλυτα εφικτή αυτή η συνεργασία, χωρίς να θυσιάζεται ούτε η ανεξαρτησία ούτε η ακεραιότητά του κάθε φορέα..

Στην κατεύθυνση της συνεργασίας αυτής είναι απαραίτητα τα εξής:

1. Ο σεβασμός των θεσμοθετημένων από την πολιτεία διαδικασιών ενημέρωσης του κοινού.
2. Η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού.
3. Η παροχή σχετικών πληροφοριών από τους φορείς Πολιτικής Προστασίας προς τα ΜΜΕ πρέπει να γίνεται έγκαιρα και σε περιεκτική και όσο το δυνατό απλούστερη μορφή προκειμένου να μπορεί να αναμεταδίδεται άμεσα και κατανοητά στο ευρύ κοινό η πληροφορία.
4. Οι φορείς Πολιτικής Προστασίας πρέπει να διαμορφώνουν και να αναμεταδίδουν τακτικά μέσω των ΜΜΕ στους πολίτες συγκεκριμένα μηνύματα για την πρόληψη των καταστροφών.
5. Η κοινή εκπαίδευση των στελεχών Πολιτικής Προστασίας και των Ρεπόρτερ των ΜΜΕ, που προωθείται και μέσω της δι-ημερίδας.

Τέλος να τονίσω ότι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, μέσω των αρμόδιων διευθύνσεων και του Γραφείου Τύπου, θα επιδιώξει την εφαρμογή των συμπερασμάτων της δι-ημερίδας στην επικοινωνία της με τα ΜΜΕ.

Από αριστερά: Δημήτρης Πύρρος, Γιώργος Σταυρακάκης, Παναγιώτης Αλεβαντής και Κώστας Χολέβας

5. Ομιλίες

Περίληψη της Ομιλίας του Ευρωβουλευτή Γιώργου Σταυρακάκη¹ Διδάγματα από έναν σεισμό

Ο ομιλητής αναφέρθηκε κατ' αρχάς στους σεισμούς γενικά που τους παρομοίασε σαν κεραυνούς στο εσωτερικό της γης που είναι ένας δυναμικός πλανήτης. Αν παρακολουθήσουμε σε καθημερινή βάση τη σεισμική δραστηριότητα στον πλανήτη μας, θα διαπιστώσουμε ότι οι σεισμοί δεν συμβαίνουν τυχαία, αλλά επαναλαμβάνονται στις ίδιες περιοχές επειδή οι λιθοσφαιρικές τεκτονικές πλάκες βρίσκονται σε κίνηση. Όσον αφορά την σεισμική δραστηριότητα, η Ελλάδα έχει την πρωτιά στην Ευρώπη επειδή στην περιοχή μας σημειώνονται ταυτόχρονα δύο κινήσεις και αναπτύσσονται έντονες συμπιεστικές δυνάμεις. Πρώτον, η βύθιση της λιθοσφαιρικής πλάκας της Αφρικής κάτω από την Κρήτη, που ξεκινά αρχικά από την Κεφαλονιά, διέρχεται δυτικά της Πελοποννήσου, περνά νότια της Κρήτης και καταλήγει στη Ρόδο. Η δεύτερη κίνηση είναι η κίνηση της τουρκικής πλάκας κατά μήκος του ρήγματος της Βόρειας Ανατολίας. Ταυτόχρονα έχουμε και την ανάπτυξη του ηφαιστειακού τόξου Μέθανα, Σαντορίνη, Νίσυρος.

Όμως, η επικινδυνότητα λόγω των δυναμικών κινήσεων συνδέεται και με την «άγρια» ομορφιά του τοπίου. Διαφορετικά, η Κρήτη, τα ελληνικά νησιά θα ήταν διαφορετικά, μια έρημος σαν τη Σιβηρία. Οι σεισμοί είναι στην πραγματικότητα καθημερινό φαινόμενο σε συνεχή εξέλιξη. Μάλιστα, πιο επικίνδυνη είναι η «σεισμική ησυχία» αφού μπορεί να την ακολουθήσει ένας μεγάλος σεισμός.

Αναφέρθηκε στη συνέχεια στο σεισμό της Αθήνας το 1999 που έγινε ιδιαίτερα αισθητός και ο κόσμος βρέθηκε σε κατάσταση συνεχούς πανικού. Πριν το μεγάλο σεισμό είχαμε τρεις μικρότερους σεισμούς ενώ το επόμενο τρίμηνο σημειώθηκαν

¹ Γεννήθηκε το 1954 στον Χριστό Ιεράπετρας. Πτυχίο Φυσικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών (1978). Μεταπτυχιακό Γεωφυσικής, Πανεπιστήμιο Münster, Γερμανία (1981). Μεταπτυχιακό Τεχνικής Σεισμολογίας, Πανεπιστήμιο Tsukuba, Ιαπωνία (1985). Διδάκτωρ Σεισμολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών (1986). Σεισμολόγος, Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.) (1983-1987). Ερευνητής, Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (1989-1994). Διευθυντής, Γεωδυναμικό Ινστιτούτο, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (1995-2008). Μέλος της Επιτροπής Εκτίμησης Σεισμικού Κινδύνου του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (1992-1999). Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (1997-2005). Αναπληρωματικό μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου στο Ινστιτούτο Τεχνολογιών και Ερευνών Βαθείας Θαλάσσης και Αστροσωματιδιακής Φυσικής Νετρίων - Νέστωρ (1998-2000). Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών (1999-2000). Αναπληρωτής Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Εκτίμησης Σεισμικού Κινδύνου, Πρόγνωσης Σεισμών και Αντισεισμικής Προστασίας (1999-2000). Πρόεδρος της Μόνιμης Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής για την εκτίμηση του σεισμικού κινδύνου και της σεισμικής διακινδύνευσης (2002-2005 και Ιανουάριος 2009-Ιούνιος 2009).

Έχει συμμετάσχει και συντονίσει μεγάλα ερευνητικά ευρωπαϊκά προγράμματα και έχει προωθήσει σημαντικές συνεργασίες μεταξύ Ερευνητικών Ευρωπαϊκών Ινστιτούτων σε θέματα γεωδυναμικής έρευνας. Μέλος πολλών επιστημονικών επιτροπών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Πλούσιο δημοσιευμένο επιστημονικό έργο. Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2009. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης. Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού και της Αντιπροσωπείας για τις σχέσεις με τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Αναπληρωτής στην Επιτροπή Προϋπολογισμών και στην Αντιπροσωπεία για τις σχέσεις με την Ιαπωνία.

χιλιάδες σεισμοί που μας επέτρεψαν να συγκεντρώσουμε σπουδαιές πληροφορίες για το υπέδαφος της Αθήνας. Με την εγκατάσταση επιταχυνσιογράφων διαπιστώθηκε ο κρίσιμος ρόλος της σύστασης του εδάφους. Έτσι, στο Χαλάνδρι και στους Θρακομακεδόνες παρατηρήθηκαν, λόγω των προσχώσεων, υψηλές επιταχύνσεις που προκαλούν ρευστοποίηση του εδάφους με αποτέλεσμα να χάνει τις ιδιότητές του.

Αναφερόμενος ειδικότερα στην Κρήτη ο ομιλητής ανέφερε ότι πρόκειται για μια από τις καλύτερα μελετημένες περιοχές αφού παρακολουθείται επιστημονικά τα τελευταία 30 χρόνια. Ο μηχανισμός γένεσης των σεισμών είναι διαφορετικός στα δύο άκρα του νησιού (Χανιά-Λασιθί), δεν υπάρχουν ενεργά ρήγματα πάνω στο νησί ενώ υπάρχουν μεγάλα ρήγματα σε μεγάλες αποστάσεις στην θαλάσσια περιοχή γύρω από το νησί. Έτσι, το επίκεντρο των σεισμών βρίσκεται στον υποθαλάσσιο χώρο κάτι που είναι πολύ ενθαρρυντικό.

Τέλος, υπογράμμισε τον ρόλο της υπεύθυνης πληροφόρησης σε θέματα σεισμών, αναφέροντας μια φράση του αμερικάνου μαθηματικού John Wilder Tukey «Είναι καλύτερα να απαντήσεις προσεγγιστικά στη σωστή ερώτηση έστω κι αν είναι ασαφής, παρά να δώσεις μία ακριβή απάντηση στη λάθος ερώτηση ακόμη κι αν είναι επακριβής».

Περίληψη της ομιλίας του Δημήτρη Πύρρου²**Από τι κινδυνεύουμε στην Κρήτη - η εικόνα του διασώστη**

Ο ομιλητής αφιέρωσε την παρέμβασή του στον αείμνηστο διευθυντή του ΕΚΑΒ Κρήτης Δημήτρη Βουρβακάκη, από τις παρουσιάσεις του οποίου άντλησε πολλά στοιχεία. Αναφέρθηκε κατ' αρχάς στην αποστολή και την οργάνωση του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας που είναι ο αποκλειστικός φορέας παροχής επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας στην Ελλάδα. Σήμερα, το ΕΚΑΒ απασχολεί πάνω από 3.500 άτομα στην κεντρική υπηρεσία και τα παραρτήματα. Το παράρτημα Κρήτης που εδρεύει στο Ηράκλειο έχει τμήματα στη Σητεία, τον Άγιο Νικόλα, το Τζερμιάδο, την Ιεράπετρα, τις Μοίρες, το Ρέθυμνο, τα Ανώγια, τα Χανιά και τον Πλατανιά. Καθημερινά λειτουργούν στην Κρήτη 18-19 ασθενοφόρα με προσωπικό που έχει εκπαιδευτεί στην Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική (ΕΠΙ) (οι γιατροί με ειδικότητα ή στο τέλος της ειδικότητας) και στη Σχολή Διασωστών (οι απόφοιτοι λυκείου).

Το ΕΚΑΒ πρέπει να αντιμετωπίζει καθημερινά κάποιες αυτονόητες προκλήσεις όπως α) την άμεση και γρήγορη πρόσβαση στον παθόντα, β) την παροχή επιτόπου επείγουσας προνοσοκομειακής φροντίδας, γ) τη μεταφορά στον κοντινότερο και καταλληλότερο υγειονομικό σχηματισμό με το ταχύτερο και ασφαλέστερο μέσο. Και αυτό μέσα σε ένα μάλλον εχθρικό περιβάλλον αφού α) δεν έχει αναγνωριστεί επίσημα στην Ελλάδα η ειδικότητα της Επείγουσας Ιατρικής, β) δεν υφίσταται

² Γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη το 1961. Είναι ο Συντονιστής Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας. Πρόεδρος του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Αριθμού Επείγουσας Ανάγκης 112, Αντιπρόεδρος του ΔΣ της Ανώνυμης Εταιρείας Μονάδων Υγείας, εμπειρογνομόνων του Κοινωνικού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωση και πρώην Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ένωσης Ιατρικής των Καταστροφών και Επείγουσας Ιατρικής (2009-2011). Απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το 1986. Ειδικεύθηκε στην Ορθοπαιδική Χειρουργική & Τραυματολογία στην Πανεπιστημιακή Κλινική του ΚΑΤ και έλαβε την ειδικότητα το 1994. Απόφοιτος του πρώτου ετήσιου προγράμματος επάρκειας στην Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική του ΕΚΑΒ το 1996. Μεταπτυχιακές σπουδές επιπέδου II στην Ιατρική των Καταστροφών από το Πανεπιστήμιο της Νοβάρα5 το 2005 (European Master in Disaster Medicine). Πιστοποιητικό εξειδίκευσης στην Οργάνωση & Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας από το ΚΕΚ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών το 2008.

Υπηρετεί στο ΕΚΑΒ από το 1997. Έχει διατελέσει επικεφαλής του Ειδικού Τμήματος Ιατρικής των Καταστροφών, (Αρμενία '88 & '89, Σάμος '89, Αίγιο '95, Τουρκία '99, Αθήνα '99, Αντίκυρα Βοιωτίας '00, Ταϊλάνδη '04, Γραμματικό Αττικής '05 κ.α.) και ιατρός αεροδιακομιδών με πάνω από 3.000 ώρες πτήσης σε αεροδιακομιδές ασθενών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Από το 2002 έως το 2004 Ιατρικός Διευθυντής Τομέα Εγκαταστάσεων και επικεφαλής της Πολυκλινικής του Ολυμπιακού Χωριού στη Διεύθυνση Ιατρικών Υπηρεσιών της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών & Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004. Κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών & Παραολυμπιακών Αγώνων διετέλεσε και Αναπληρωτής Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Συμμετείχε σε ανθρωπιστικές και άλλες αποστολές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. (Αφγανιστάν '90, Λιβερία '91, '93 & '96, Ιρακ '97, Λ.Δ. Κορέας '98, Κύπρος '01, κ.α.). Συνιδρυτής των Γιατρών Χωρίς Σύνορα Ελλάδας το 1990 και Αντιπρόεδρος μέχρι το 2000. Έχει λάβει Μετάλλιο και Δίπλωμα για τους διασώστες στην Αρμενία το 1989, Εύφημο Μνεία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την αποστολή διάσωσης στο σεισμό του Αιγίου το 1995 και από τον Υπουργό Υγείας & Κ.Α. για την κινητοποίηση στο δυστύχημα στο Γραμματικό το 2005. Επίσης έλαβε το Βραβείο Ανθρωπιστικής και Κοινωνικής Προσφοράς από το Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης «Ανατόλια» το 1999 και το 2007 του απονεμήθηκε ομοίως στη γενέτειρά του το έπαθλο αρετής «Κλειώς Μισιρλόγλου» από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό.

πάντα διασύνδεση του ΕΚΑΒ με τα Τμήματα Επείγοντων Περιστατικών (ΤΕΠ) των νοσοκομείων, γ) υπάρχει έλλειψη ανεξάρτητων ΤΕΠ και δ) το σύστημα εναλλαγής εφημεριών των νοσοκομείων είναι αντιπαραγωγικό και δημιουργεί προβλήματα. Ευτυχώς αυτό δεν ισχύει στην Κρήτη όπου υπάρχει ανεξάρτητο ΤΕΠ που χαρακτηρίζεται μάλιστα και ως το καλύτερο.

Το ΕΚΑΒ της Κρήτης διαθέτει ενοποιημένο πληροφοριακό σύστημα που περιλαμβάνει ηλεκτρονικό φάκελο διαχείρισης επειγόντων περιστατικών, με εφαρμογή πρωτοκόλλων αξιολόγησης και διαλογής καθώς και ιατρική τηλε-παρακολούθηση και τηλε-συμβούλευση. Τα πρωτόκολλα διαλογής αποσκοπούν α) στη βελτίωση της ιατρικής φροντίδας που προσφέρεται στους ασθενείς, β) τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων με τον αποτελεσματικότερο τρόπο, γ) τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, δ) την παροχή νομικής κάλυψης για τις αποφάσεις που λαμβάνονται από το προσωπικό του συντονιστικού κέντρου και ε) την ανάπτυξη «επαγγελματικής μνήμης» για την εξαγωγή χρήσιμων διδαγμάτων και την εκπαίδευση των στελεχών του συντονιστικού κέντρου και του ΕΚΑΒ. Με τα πρωτόκολλα διαλογής α) καθορίζεται το επίπεδο βαρύτητας κάθε επειγόντος περιστατικού, β) τίθεται σε κίνηση η κατάλληλη ανταπόκριση, γ) παρέχονται οι κατάλληλες πληροφορίες στο προσωπικό του ΕΚΑΒ και δ) καθίσταται δυνατή η παροχή απλοποιημένων ιατρικών οδηγιών στο κοινό.

Κάθε περιστατικό χαρακτηρίζεται με έναν χρωματικό κωδικό (κόκκινο, πορτοκαλί, κίτρινο, πράσινο) που αντιστοιχούν στον επείγοντα χαρακτήρα της επέμβασης. Για τα **κόκκινα** περιστατικά απαιτείται άμεση κινητοποίηση κινητής μονάδας επειγόντων (ΚΜΕΠ) και η παρουσία γιατρού. Για τα **πορτοκαλί** περιστατικά απαιτείται άμεση κινητοποίηση ασθενοφόρου με δυνατότητα ALS (Advanced Life Support-Εξειδικευμένη Υποστήριξη Ζωής). Για τα **κίτρινα** περιστατικά απαιτείται ταχεία κινητοποίηση ασθενοφόρου με δυνατότητα BLS (Basic Life Support-Βασική Υποστήριξη Ζωής). Τέλος, για τα **πράσινα** περιστατικά απαιτείται ασθενοφόρο με δυνατότητα BLS αλλά η ανταπόκριση μπορεί να είναι αργοπορημένη.

Προκειμένου να συμβάλλει στην καλύτερη περίθαλψη των πολιτών της Κρήτης το ΕΚΑΒ έχει επίσης δημιουργήσει μια βάση δεδομένων στην οποία οι πολίτες μπορούν να αποθηκεύσουν τα ιατρικά τους ιστορικά έτσι ώστε, σε περίπτωση ανάγκης, να είναι γνωστό από τι πάσχουν και το ΕΚΑΒ να ενεργήσει ανάλογα. Ήδη η βάση περιέχει τα ιατρικά ιστορικά 10.000 και πλέον συμπολιτών μας, ιστορικά, τα οποία έχουν δοθεί με την έγγραφη συναίνεσή τους.

Στη συνέχεια, ο ομιλητής εξειδίκευσε τον στόχο της ελάττωσης της θνησιμότητας, της θνητότητας, των αναπηριών και του πόνου που συνδέονται με το τραύμα και τις αιφνίδιες ασθένειες σε τρεις φάσεις: α) την πρωτογενή πρόληψη, β) την δευτερογενή πρόληψη και γ) την αντιμετώπιση. Η πρωτογενής πρόληψη είναι θέμα ενημέρωσης, εκπαίδευσης και γενικότερης παιδείας. Παραδείγματα πρωτογενούς

πρόληψης αποτελούν οι αντικαπνιστικές εκστρατείες, οι ενημερωτικές δράσεις για τους μοτοσικλετιστές που δεν φορούν κράνος και για τους οδηγούς που οδηγούν υπό την επήρεια ουσιών ή ενώ μιλούν στο κινητό. Η δευτερογενής πρόληψη αφορά κάθε ενέργεια ή αποφυγή ενέργειας κατά την αντιμετώπιση ενός τραυματία που ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙ περαιτέρω κακώσεις από άστοχους χειρισμούς ή ενέργειες. Τέλος στο κεφάλαιο αντιμετώπιση σημασία έχουν τα πρώτα πλατινένια λεπτά μετά το ατύχημα, ιδίως το τροχαίο. Η ύπαρξη όμως πολλών αριθμών κλήσεως επείγοντων δεν διευκολύνει την κατάσταση, ιδίως σε συμβάντα όπου απαιτείται η επέμβαση πολλών υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης. Η σωστή εφαρμογή του 112, του ενιαίου πανευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης επείγουσας για Αστυνομία, Πυροσβεστική και Ασθενοφόρα μπορεί να συμβάλει στην ταχύτερη αντιμετώπιση πολύπλοκων περιστατικών με την κοινή τους διαχείριση. Επιπλέον για το 112 προβλέπονται προηγμένες υπηρεσίες όπως η αναγνώριση κλήσης και ο γεωεντοπισμός του καλούντος.

Συμπερασματικά ο ομιλητής κάλεσε α) την πολιτεία να εφαρμόσει σωστά το 112 εξασφαλίζοντας την διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης (ΕΚΑΒ, ΕΛΑΣ, ΠΟΥ, ΛΣ) και την λειτουργία ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης κλήσεων για όλη την επικράτεια και β) το κοινό να αποφεύγει την άσκοπη κλήση του 166 και του 112 και να μην παρεμποδίζει την κίνηση των ασθενοφόρων.

Περίληψη της Ομιλίας του Κώστα Χολέβα³

Πως «φτιάχεται» μια κρίση

Σύμφωνα με τον ομιλητή, η επικοινωνία σε έκτακτες ανάγκες δεν είναι κάτι νέο. Ο Αισχύλος τον 12^ο π.Χ. αιώνα αναφέρεται σε μηνύματα με φωτιές από βουνό σε βουνό για τη νίκη των Ελλήνων στην Τροία. Ο Φειδιππίδης το 490 π.Χ. έτρεξε από το Μαραθώνα για να φέρει με τη λέξη 'Νενικήκαμεν' τα νέα στους Αθηναίους και μετά ξεψύχησε. Στον μεγάλο σεισμό της Ανδαλουσίας (Χριστούγεννα 1884) η εξωτερική βοήθεια άργησε λόγω μη έγκαιρης ειδοποίησης της Μαδρίτης αυξάνοντας έτσι τις απώλειες. Σήμερα τα νέα μαθαίνονται σχεδόν αυτοστιγμεί μέσω της τηλεόρασης και του διαδικτύου σε ολόκληρο τον κόσμο. Τα 'κανάλια' μεταδίδουν εικόνες και ο τύπος (έντυπος, ηλεκτρονικός) αναπαράγει τις ειδήσεις σε τοπικό, εθνικό, διεθνές επίπεδο σχεδόν 'αμέσως'.

Ο ομιλητής έδωσε στη συνέχεια τους ορισμούς για μερικές βασικές έννοιες και ανέλυσε την αλληλουχία των συμβάντων και των φάσεων εξέλιξης μιας κρίσης (πρόβλεψη-συμβάν-απόκριση-αποκατάσταση κ.ο.κ.). Τόνισε το ιδιαίτερο ρόλο των ΜΜΕ αλλά και την σχέση του σχεδιασμού εκτάκτων αναγκών με την σκληρή πραγματικότητα της διαχείρισης της καταστροφής και την προσπάθεια που απαιτείται για επιστροφή στην κανονικότητα της κοινωνικής ζωής και των λειτουργιών σε μια περιοχή που έχει πληγεί από καταστροφή. Ο ανταγωνισμός των ΜΜΕ, τόνισε ο ομιλητής, οδηγεί συχνά, σε διαφορετική αντίληψη και μετάδοση των γεγονότων και των εξελίξεων ακόμη και σε «εικονικές καταστροφές». Αναφέρθηκε επίσης σε άρθρο της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ⁴ με τίτλο «Η σκηνοθεσία του πολέμου».

Αν στον πόλεμο αυτόν (Ιράκ) η αμερικανική τηλεοπτική κάμερα «διψούσε» για στημένα χαμόγελα, η ελληνική πάσχιζε να μεγεθύνει το δράμα των ανθρώπων που υπέφεραν και ιδιαίτερα των παιδιών. Κάποιοι δημοσιογράφοι

---

³ Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ (1979), Master in Environmental Management (1996), υπηρετεί στο Δημόσιο. Ασχολήθηκε από το 1982 με θέματα αντισεισμικής προστασίας και εκτάκτων αναγκών ως στέλεχος του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.) και ως Εθνικός εκπρόσωπος σε θέματα Πολιτικής Προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) επί σειρά ετών. Διετέλεσε Πρόεδρος των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών επιτροπών κατά την Ελληνική προεδρία (Α' εξάμηνο 2003). Συμμετείχε σε ομάδες εργασίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε θέματα προστασίας των πολιτών και του περιβάλλοντος από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, αντισεισμικής μηχανικής και παροχής βοήθειας σε μείζονες έκτακτες ανάγκες. Μέλος ομάδων διάσωσης μετά τους καταστρεπτικούς σεισμούς του Erzinjan, Τουρκία (1993), Κοζάνης-Γρεβενών (1995), Αιγίου (1995), Πάρνηδας (1999) κ.α.

Διδάσκει σε προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης στελεχών του Μηχανισμού παροχής βοήθειας της ΕΕ, σε μεταπτυχιακά προγράμματα ιατρικής των καταστροφών.

Επί διετία συμμετείχε στην ομάδα παρακολούθησης και αξιολόγησης του Κυβερνητικού έργου στο γραφείο Πρωθυπουργού (2010-12, επί θητείας 4 πρωθυπουργών). Υπηρετεί στην ειδική υπηρεσία έργων αεροδρομίων της Γεν. Γραμ. Δημοσίων Έργων. Μέλος Επιστημονικών επιτροπών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εμπειρογνώμων αξιολογητής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εξειδικευμένος εθελοντής Πολιτικής Προστασίας και εκπαιδευτής σε εθελοντικές οργανώσεις.

⁴ Ρομίνα Ξύδα, «Η σκηνοθεσία του πολέμου» ΤΟ ΒΗΜΑ, 13/04/2003

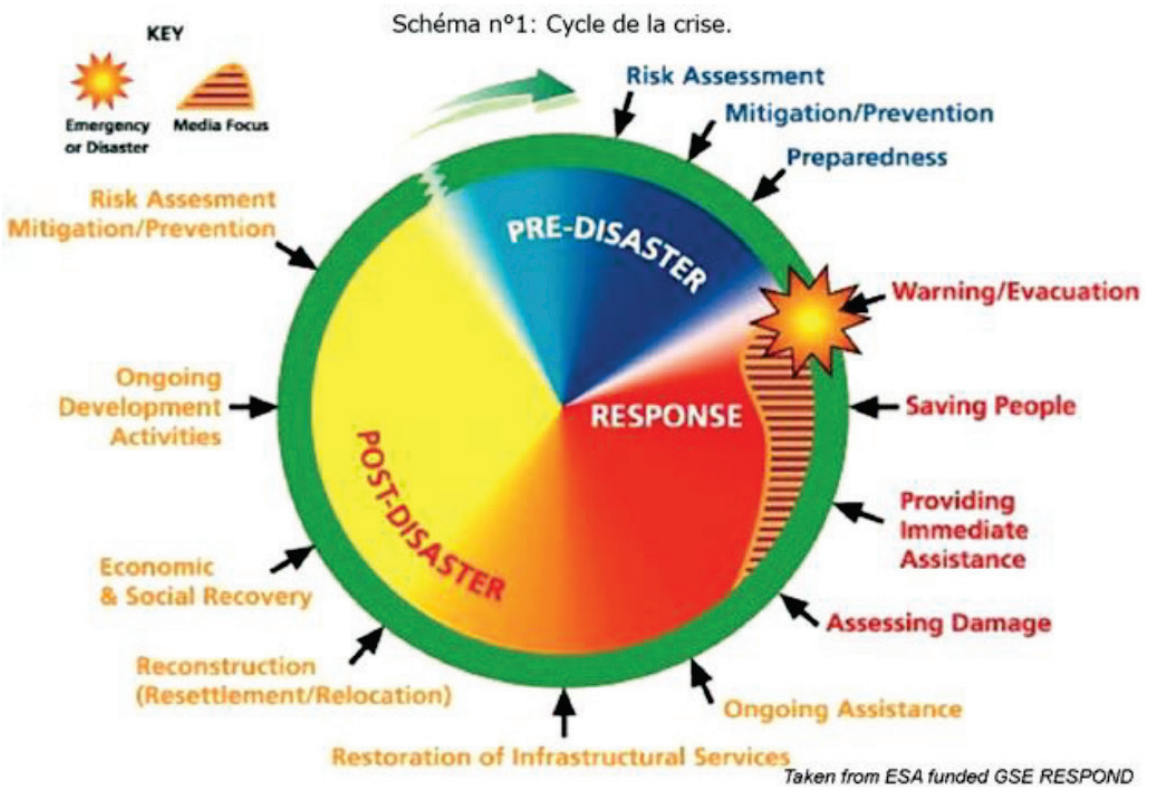
«συνελήφθησαν» να στήνουν το δικό τους σκηνικό: «Δυστυχώς υπάρχει σκηνοθεσία και από την πλευρά ορισμένων συναδέλφων. Είναι ντροπή να πηγαίνεις σε ένα νοσοκομείο και να βλέπεις δημοσιογράφους να βάζουν σοκολάτες στα χέρια τυφλών, τραυματισμένων και άρρωστων παιδιών προκειμένου να κάνουν πιο τραγική την τηλεοπτική εικόνα. Αυτό έγινε στη Βαγδάτη. Έδιναν καραμέλες ως και σε παιδάκια που είχαν μόνο λίγες ημέρες ζωής. Σκηνοθετημένες σκηνές με φτηνούς και χυδαίους τρόπους» λέει ο κ. Παπαθανασίου.

Στη συνέχεια ο ομιλητής αναφέρθηκε σε ορισμένες βασικές αρχές της επικοινωνίας και της ενημέρωσης σε περιπτώσεις μεγάλων ατυχημάτων και καταστροφών. Η άμεση ενημέρωση των αρμοδίων και του κοινού και η ροή της πληροφορίας είναι καθοριστικοί παράγοντες στην αντιμετώπιση κινδύνων, καταστροφών και κρίσεων. Η έγκαιρη, ασφαλής, υπεύθυνη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση αποτελεί μάλιστα παράγοντα επιτυχούς διαχείρισης. Η συγκροτημένη και υπεύθυνη πληροφόρηση του κοινού μειώνει τον πανικό και τα θύματα και συμβάλλει στην πρόληψη. Η σύγχρονη τεχνολογία προσφέρει νέες δυνατότητες στην επικοινωνία αλλά όπως προαναφέρθηκε ενέχει και κινδύνους. Τέλος, στη διαχείριση μιας καταστροφής, ατυχήματος ή κρίσης σημαντικός είναι και ρόλος των τοπικών μέσων ενημέρωσης με την ιδιαίτερη γνώση των τοπικών συνθηκών και την αμεσότητα που διαθέτουν.

Οι συνιστώσες της επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης καλύπτουν α) την επικοινωνία των πολιτών με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (αναγγελία ατυχήματος μέσω των αριθμών κλήσεως έκτακτης ανάγκης), β) την επικοινωνία των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης μεταξύ τους για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του συμβάντος ή της καταστροφής και γ) την επικοινωνία των αρχών με τους πολίτες για την ενημέρωσή τους με στόχο την καλύτερη προστασία τους σε περιπτώσεις επικείμενης ή εξελισσόμενης καταστροφής.

Όσον αφορά την επικοινωνία των πολιτών με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, ο ομιλητής ανέφερε ότι τα τηλεφωνικά κέντρα έκτακτης ανάγκης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης δέχονται 200 εκατ. κλήσεις κάθε χρόνο. Πάνω από 100 εκατ. ευρωπαίοι πολίτες ταξιδεύουν ετησίως εντός της ΕΕ εκτός των εθνικών τους συνόρων. Γενικά, καθοριστική παράμετρος για τη ζωή είναι η έγκαιρη ή μη άφιξη της βοήθειας στον τόπο του συμβάντος. Όμως μόνο για το 40% των κλήσεων απαιτείται πράγματι η παροχή βοήθειας από τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Η διάδοση των κινητών τηλεφώνων δημιουργεί ένα επιπλέον πρόβλημα. Το 50% των κλήσεων γίνεται από κινητά με αποτέλεσμα στο 15% των κλήσεων να υπάρχει δυσκολία εντοπισμού της θέσης του καλούντα. Με την καθιέρωση του γεωεντοπισμού των κλήσεων εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να σωθούν 5.000 ζωές ετησίως και να εξοικονομηθούν μέχρι 5 δις ευρώ από τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Όμως στην επικοινωνία των πολιτών με τις αρχές μπορούν να σημειωθούν σοβαρά προβλήματα. Μερικά παραδείγματα: α) κατά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 οι πολίτες απευθύνονταν στις αρχές μέσω της τηλεόρασης! β) το τηλεφωνικό κέντρο 1555 λειτούργησε μια εβδομάδα μετά τα γεγονότα, γ) στους διδυμους πύργους (11/09/2001) ορισμένες πηγές ανέφεραν ότι δεν αυτοκτόνησε κανείς ενώ άλλες μιλούσαν για 200 περίπου αυτόχειρες), δ) κατά το σεισμό της Αθήνας (1999) παρατηρήθηκε «μποτιλιάρισμα» προς τα Βόρεια προάστια, δηλαδή προς την επικεντρική περιοχή του σεισμού! Γι' αυτό απαιτείται σαφής, έγκαιρη και υπεύθυνη πληροφόρηση του κοινού, λογική χρήση των κινητών τηλεφώνων, μέριμνα για διευκόλυνση των Υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης! Εν ολίγοις, οι πολίτες θα πρέπει να κάνουν σωστή χρήση των δικαιωμάτων τους.

Οι αρχές επικοινωνούν με τους πολίτες μέσω των «επίσημων» μέσων μαζικής επικοινωνίας, δηλαδή το κρατικό ραδιόφωνο, την τηλεόραση, τον τύπο αλλά και με άλλα μέσα. Τα ιδιωτικά μέσα επικοινωνίας συμμετέχουν επικουρικά αλλά ενεργά στη διαδικασία αυτή. Τα Κέντρα παροχής οδηγιών αποτελούν μια καλή πρακτική ιδιαίτερα όταν η ανάγκη και η ζήτηση για άμεση πληροφόρηση είναι επείγουσα και επιτακτική. Παράλληλα, το διαδίκτυο και τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης προσφέρονται για την διάχυση της πληροφορίας αλλά η χρήση τους πρέπει να

γίνεται με σωστό τρόπο και υπευθυνότητα δεδομένου ότι δεν διαθέτουν όλοι οι πολίτες πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Τέλος, ο ομιλητής διατύπωσε ορισμένα συμπεράσματα για περαιτέρω συζήτηση: α) η επικοινωνία αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών στο σύγχρονο κόσμο, β) ο Τύπος έχει σπουδαίο ρόλο, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, γ) η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει δράσεις και πρωτοβουλίες για το συντονισμό των αρχών, την ροή πληροφόρησης και την εξυπηρέτηση του πολίτη (π.χ. 112, μηχανισμός πολιτικής προστασίας) σε περιόδους κρίσεων, που πρέπει να εξειδικευτούν σε τοπικό επίπεδο, δ) πρέπει να εντείνουμε την προσπάθεια να συνεργαστούμε εκ των προτέρων, να συνεννοηθούμε και να τηρήσουμε τις αμοιβαίες δεσμεύσεις μας, ε) πρέπει να αποδοθεί μεγαλύτερη σημασία στην πρόληψη, τη συνεργασία την κοινή εκπαίδευση-σχεδιασμό-άσκηση και στο συντονισμό και τέλος στ) ένας «Κώδικας Δεοντολογίας» για την επικοινωνιακή διαχείριση μιας καταστροφής, πριν μετατραπεί σε κρίση, θα μπορούσε να αποδειχτεί ιδιαίτερα χρήσιμος.

Περίληψη της ομιλίας του Αντώνη Ρενιέρη⁵

Καταστροφές και Τύπος

Ο ομιλητής σημείωσε κατ' αρχάς ότι τα φυσικά φαινόμενα δεν αποτρέπονται αλλά οι πολίτες μπορούν να προφυλαχτούν μόνο αν είναι ενημερωμένοι για τα μέτρα πρόληψης. Σωστός πολίτης είναι ο ενημερωμένος πολίτης. Η κατασκευή αντισεισμικών κτηρίων, η αποφυγή κατασκευής κατοικιών σε ρέματα, τα αντιπλημμυρικά έργα πρέπει να έχουν γίνει πριν την καταστροφή. Οι αντιδικίες για προβλέψεις και προγνώσεις μετά την καταστροφή είναι αντιπαραγωγικές. Ο τύπος δεν δημιουργεί τις καταστροφές, απλώς καταγράφει. Και στον τομέα της προληπτικής ενημέρωσης η πολιτεία έχει αργήσει και οι ενέργειες της είναι συχνά αποσπασματικές και ακατάλληλες.

Αναφέρθηκε στη συνέχεια σε προσωπικές εμπειρίες από το παρελθόν όσον αφορά αδικαιολόγητες κατηγορίες κατά των δημοσιογράφων. Κατά τον σεισμό του 1981 δύο υπουργοί διαφώνησαν δημόσια για τον αριθμό των πληγέντων κτηρίων. Στο σεισμό του 1999 οι πολίτες που ήθελαν να επωφεληθούν από αποζημιώσεις κατηγορούσαν τους δημοσιογράφους που δεν έδειχναν τις ζημιές. Στη Θεσσαλονίκη για την διαφωνία νομάρχη και υπουργού Βορείας Ελλάδος κατηγορήθηκαν οι δημοσιογράφοι. Οι καταστροφές από πυρκαγιές αποδόθηκαν επίσημα στον «στρατηγό άνεμο» ενώ το συντονισμός της επέμβασης π.χ. στην Πάρνηθα ή στην Πελοπόννησο γινόταν συχνά από δημοσιογράφους. Κι όταν μας ρωτούσαν οι ξένοι ανταποκριτές δεν ξέραμε τι να τους πούμε. Φυσικά, υπήρχαν και οι καλές εμπειρίες από το παρελθόν όπως π.χ. τη δεκαετία του '80, που μέσω του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) γίνονταν ενημερωτικές προσπάθειες με επισκέψεις σε σχολεία, με αφισοκολλήσεις – κάτι που πρέπει να επανέλθει για την ενημέρωση των πολιτών γιατί τα τελευταία χρόνια έχει ατονήσει.

Ο τύπος μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο αλλά το θέμα είναι πως ενημερώνεται. Συχνά οι αρμόδιοι φοβούνται να ενημερώσουν επίσημα γιατί δεν υφίσταται πάντα αρμονική συνεργασία με τους πολιτικούς προϊσταμένους που δεν είναι σωστά ενημερωμένοι. Παράλληλα, η ανάπτυξη του διαδικτύου ενέχει άλλους κινδύνους αφού ο καθένας γράφει ό,τι θέλει με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος της

---

⁵ Γεννήθηκε στα μισά του περασμένου αιώνα στις Βουκολιές Χανίων. Τελείωσε το Β' Γυμνάσιο Αρρένων Χανίων και πήρε πτυχίο Δημοσιογραφίας και Δημοσίων Σχέσεων από την Ιδιωτική Σχολή «ΟΜΗΡΟΣ» (1972) καθώς και πτυχίο Πολιτικών Επιστημών από την Πάντειο Ανωτάτη Σχολή Πολιτικών Επιστημών (σημερινό Πάντειο Πανεπιστήμιο) το 1974. Εργάστηκε ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα «Βραδυνή» (1971-1978) με αντικείμενο αρχικά το εκπαιδευτικό ρεπορτάζ και στη συνέχεια ασχολήθηκε με θέματα Περιβάλλοντος, Φυσικών Καταστροφών και Δημοσίων Έργων. Από το 1979-2011 εργάστηκε στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» αρχικά με κύριο αντικείμενο περιβαλλοντικά θέματα -μεταξύ των οποίων και οι φυσικές καταστροφές, όπως οι σεισμοί 1981 και 1999 στην Αθήνα, ο σεισμός στην Καλαμάτα, στην Κοζάνη, οι πλημμύρες στην Αττική, οι πυρκαγιές σε πολλά σημεία της χώρας κλπ. καθώς και με θέματα Δημοσίων Έργων. Από το 2002 μέχρι το 2011 ήταν ο βασικός αρθρογράφος (στήλη ΡΙΠΕΣ) της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ». Έχει συνεργαστεί με περιοδικά και ραδιοφωνικούς σταθμούς, καθώς και με την εβδομαδιαία εφημερίδα το «ΠΟΝΤΙΚΙ» από το 1979 μέχρι το 2000.

παραπληροφόρησης που είναι χειρότερος από την έλλειψη πληροφόρησης. Ο επαρχειακός τύπος με την άμεση πληροφόρηση που παρέχει μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμος. Αλλά πρέπει να υποστηριχτεί με πληροφορίες και πρωτογενές υλικό καθώς και από διασταυρωμένα επιστημονικά στοιχεία. Η ενημέρωση των πολιτών με βάση συγκεκριμένο θεματολόγιο πρόληψης μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη.

Πρέπει επίσης να γίνει κατανοητό ότι η σωστή και ειλικρινής ενημέρωση των πολιτών σε περιόδους καταστροφών μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη και για την μελλοντική σταδιοδρομία των πολιτικών. Γι' αυτό ο ομιλητής έκανε έκκληση συνεργασίας πολιτικών αρχών και τύπου. Στις φυσικές καταστροφές η αλήθεια δεν κρύβεται – η αξιοπιστία του τύπου είναι τελικά ωφέλιμη και για την πολιτική εξουσία.

Ο Αντώνης Ρενιέρης (δεξιά)

Περίληψη της ομιλίας του Παναγιώτη Αλεβαντή⁶ **Ανασκόπηση των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις σχέσεις αρχών και μέσων ενημέρωσης**

Ο ομιλητής αναφέρθηκε αρχικά στα διαδοχικά κοινοτικά προγράμματα δράσης στον τομέα της πολιτικής προστασίας που κάλυψαν την περίοδο 1998-2006⁷. Στη συνέχεια, για την περίοδο 2007-2013 αντικαταστάθηκαν από το χρηματοδοτικού μέσο πολιτικής προστασίας⁸. Τα κοινοτικά προγράμματα πολιτικής χρηματοδότησαν πολυάριθμες συναντήσεις εργασίας ειδικών από τα κράτη μέλη από τις οποίες προέκυψαν συμπεράσματα και συστάσεις κοινής αποδοχής των οποίων όμως η εφαρμογή από τις εθνικές αρχές ήταν προαιρετική. Ακολουθεί σύντομη περιγραφή μερικών μόνον έργων που σχετίζονται άμεσα με την ενημέρωση του κοινού και των αρχών.

Από την έκτακτη ανάγκη στην κρίση. Το έργο οργανώθηκε το 1999 από την γερμανική ομοσπονδιακή ακαδημία πολιτικής προστασίας στο Bad Neuenahr-Ahrweiler. Μερικές από τις προτάσεις που υλοποιήθηκαν μεταγενέστερα στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας ήταν: α) η δημιουργία ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για τις καταστροφές (είναι το σημερινό κέντρο παρακολούθησης και πληροφόρησης το γνωστό MIC), β) η δημιουργία δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών (είναι το σημερινό κοινό σύστημα επικοινωνιών και πληροφόρησης σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης το γνωστό CECIS), γ) οι ανταλλαγές εμπειρογνομώνων και η διοργάνωση κοινών προγραμμάτων κατάρτισης στελεχών (που εξασφαλίζονται στο πλαίσιο του μηχανισμού). Άλλες προτάσεις που δεν υλοποιήθηκαν αφορούσαν: α) την αποσαφήνιση της ορολογίας στον τομέα της

---

⁶ Ο Παναγιώτης Ε. Αλεβαντής πήρε πτυχίο Φυσικού το 1977 από το Πανεπιστήμιο Πατρών. Αφού υπηρέτησε ως διερμηνέας / μεταφραστής στο Μεταφραστικό Γραφείο και στη Διεύθυνση Οργανώσεως του Γενικού Επιτελείου Στρατού εργάστηκε από το 1979 ως το 1984, ως Βοηθός αρχισυντάκτη για Τεχνολογία και Φυσική στην εγκυκλοπαίδεια ΠΑΠΥΡΟΣ-LAROUSSE-BRITANNICA και ως επιστημονικός συντάκτης στα περιοδικά ΕΠΙΚΑΙΡΑ και 4ΤΡΟΧΟΙ. Από το 1984 εργάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μετά από διετή θητεία στο Μεταφραστικό Γραφείο, εργάστηκε από το 1986 ως το 1991 ως υπεύθυνος έργου για την δημιουργία της βάσης νομικών δεδομένων CELEX (σήμερα Eur-Lex) στα ελληνικά και τον εκσυγχρονισμό του όλου συστήματος. Το 1991 επέστρεψε στην Μεταφραστική Υπηρεσία όπου και συντόνισε, ανάμεσα σε άλλα, και τις εργασίες εισαγωγής της εκτεταμένης πολυγλωσσίας στους υπολογιστές της Επιτροπής. Από το τέλος του 1992 και μέχρι 1997 ήταν υπεύθυνος πληροφοριών (Information Officer) στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, όπου οργάνωσε την πολιτική πληροφόρησης. Από το 1997 ως 1998 ήταν υπεύθυνος πληροφοριών στην Γενική Διεύθυνση Ενέργειας. Στη συνέχεια και μέχρι το τέλος του 2002 υπηρέτησε στη Μονάδα Πολιτικής Προστασίας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος όπου συνέβαλε στη δημιουργία του Κοινού Συστήματος Επικοινωνιών και Πληροφοριών Έκτακτης Ανάγκης (CECIS) και διαχειρίστηκε έργα σχετικά με την πληροφόρηση του κοινού, την ιατρική καταστροφών και τον ενιαίο ευρωπαϊκό αριθμό κλήσεως έκτακτης ανάγκης 112. Το 2003 επέστρεψε στο Ελληνικό τμήμα της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης, και από τότε ασχολείται εθελοντικά με τις επικοινωνίες έκτακτης ανάγκης και την προώθηση της εφαρμογής του 112 στην Ευρώπη. Από το 2011 γράφει στα «Χανιώτικα Νέα» την εβδομαδιαία στήλη «Προστασία του Πολίτη και Καθημερινότητα».

⁷ Απόφαση 98/22/ΕΚ (ΕΕ L 8 της 14.1.1998, σ.20), απόφαση 1999/847/ΕΚ (ΕΕ L 327 της 21.12.1999, σ. 53) και απόφαση 2005/12/ΕΚ (ΕΕ L 6 της 8.1.2005, σ. 7).

⁸ Απόφαση 2007/162/ΕΚ, Ευρατόμ (ΕΕ L 71 της 10.3.2007, σ. 9)

πολιτικής προστασίας, β) τη θέσπιση κοινών εικονογραμμάτων / συμβόλων, γ) την θέσπιση πανευρωπαϊκών σημάτων συναγερμού με βάση αναμενόμενες συμπεριφορές, δ) την σύσταση ενός κοινού φόρουμ αρχών πολιτικής προστασίας / υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης / ΜΜΕ, και ε) την εμβάθυνση σε θέματα πολιτιστική διερμηνεία σε πολυπολιτισμικές καταστάσεις.

Επικοινωνία σε κρίσεις. Στόχος του έργου αυτού, που οργανώθηκε την περίοδο 2001-2003 από την γερμανική ομοσπονδιακή ακαδημία πολιτικής προστασίας, ήταν η εκπόνηση και η πιλοτική δοκιμή στην πράξη ενός στοιχειώδους προγράμματος εκπαίδευσης στην επικοινωνία σε περιόδους κρίσεων για εκπροσώπους τύπου, δημάρχους, διαχειριστές καταστροφών, διοικητές υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης, κλπ. Το τετραήμερο πρόγραμμα περιελάμβανε α) εισαγωγή στη διαχείριση κρίσεων, β) στρατηγική και τεχνικές επικοινωνίας, γ) πώς λειτουργούν τα ΜΜΕ, δ) κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές, νομικές, ψυχολογικές επιπτώσεις των καταστροφών, ε) τι κάνουμε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την κρίση, και στ) πρακτικές ασκήσεις με βάση παλιότερες καταστροφές και κρίσεις (έκρηξη στο ολλανδικό εργοστάσιο πυροτεχνημάτων στο Enschede, ναυάγιο του φέριμποτ Estonia στη Βαλτική, κρίση αφθώδους πυρετού, επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου κλπ.).

Μερικά από τα θέματα που αναπτύχθηκαν στο πρόγραμμα εκπαίδευσης: α) δουλεύοντας μέσα στο χάος, β) τεχνικοί πόροι για ενημέρωση του κοινού (ιστότοπος, τηλεφωνική γραμμή, ...), γ) αντιμετώπιση του κατακλυσμού των ερωτήσεων από τα ΜΜΕ, δ) οργάνωση κέντρου τύπου, ε) έλεγχος πρόσβασης στον χώρο ατυχήματος, στ) επισκέψεις πολιτικών, ζ) φήμες και η αντιμετώπισή τους, η) διαχείριση του άγχους, θ) αντιμετώπιση των θυμάτων και των οικογενειών τους, ι) αντιμετώπιση εθελοντών και δημοσιογράφων, ια) συνεντεύξεις (τηλεφωνικές, τηλεοπτικές, ραδιοφωνικές), ιβ) πώς απαντούμε σε ερωτήσεις («έχω άσχημα νέα», εκφράσεις, χειρονομίες, γλώσσα του σώματος).

Ενημέρωση του κοινού. Το πολυθεματικό αυτό έργο κάλυψε κατά την περίοδο 2000-2002 συναντήσεις εργασίας σχετικά με α) συστήματα συναγερμού και προειδοποίησης του κοινού (Φινλανδία), β) τις ψυχολογικές πιυχές της ενημέρωσης του κοινού (Γερμανία), γ) την επικεντρωμένη στα παιδιά εκπαίδευση (Σουηδία), και δ) την αποτελεσματική διεκπεραίωση των κλήσεων έκτακτης ανάγκης (Σουηδία).

Στην συνάντηση εργασίας για τις ψυχολογικές πιυχές της ενημέρωσης του κοινού αναλύθηκε η συμπεριφορά του πληθυσμού και των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης σε μια καταστροφή. Το κοινό μπορεί να αντιδράσει με τρεις τρόπους: υπερκινητικότητα, απάθεια ή με κανονική συμπεριφορά. Συχνά μετά από μια μεγάλη καταστροφή το κοινό νοιώθει καταπληξία αλλά σε περίπου μισή ώρα το 75% του πληθυσμού αντιδρά «κανονικά» αν και το άγχος και ανημποριά ή το αίσθημα της «απορίας» παραμένει επί αρκετό χρόνο ακόμη. Ο μαζικός πανικός είναι ανεξέλεγκτος ενώ οι αντιδράσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με την κοινωνική

και μορφωτική σύνθεση του πληθυσμού. Αν και περίπου το 75% του πληθυσμού δεν ζητά βοήθεια, οι αρχές πρέπει να οργανώσουν την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Όσον αφορά την συμπεριφορά των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης αναφέρθηκε ότι οι ικανότητες (αντοχές) εξαρτώνται από την εκπαίδευση, την εμπειρία και τη δυνατότητα «αποστασιοποίησης». Οπωσδήποτε και εδώ θα πρέπει να προβλεφθεί η ψυχολογική υποστήριξη του προσωπικού.

Στην πράξη έχει ιδιαίτερη σημασία α) η ενημέρωση και η εκπαίδευση του πληθυσμού ΠΠΙΝ από την καταστροφή (π.χ. όσον αφορά τη λειτουργία του συναγερμού, προληπτικά μέτρα), β) η διοργάνωση της ψυχολογικής στήριξης και ο έλεγχος του άγχους, γ) η γρήγορη επαναφορά σε κανονικές συνθήκες, και δ) η ενίσχυση της ικανότητας του πληθυσμού για αυτοπροστασία, αυτοβοήθεια και αποκατάσταση με ενημέρωση το νωρίτερο δυνατόν (από το νηπιαγωγείο!) με μόνιμες εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις.

Στον τομέα της εκπαίδευσης κατατέθηκαν διάφορες προτάσεις, Η πρώτη αφορούσε την εκπαίδευση στην προστασία μέσα από το παιχνίδι (με την δημιουργία πάρκων αγωγής στην ασφάλεια ή Disneyland ασφάλειας, με την ανάπτυξη ηλεκτρονικών παιχνιδιών σε CD ή και στο διαδίκτυο και με την δημιουργία ενός εκπαιδευτικού χαρακτήρα - μασκότ ασφάλειας). Αναφέρθηκε το πρόγραμμα «Ασφαλή Σχολεία» του ΟΟΣΑ. Στο πλαίσιο επιμέρους έργου με τίτλο ProMyLife που υλοποιήθηκε από τη Νομαρχία Αχαΐας εκπονήθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για την ενημέρωση των πολιτών και ενημερωτικό υλικό για παιδιά και ανάπηρους. Τέλος, όσον αφορά την συμμετοχή των πολιτών στην προστασία αναφέρθηκε η ενίσχυση του ρόλου των εθελοντών ΠΠΙΝ την καταστροφή και η προβολή από τα ΜΜΕ της προετοιμασίας – ενημέρωσης.

Στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης διεξήχθησαν μελέτες σχετικά με την αντίληψη του κινδύνου από τους πολίτες στο πλαίσιο α) της πολιτικής περιβάλλοντος (έργο PRISP) και β) από μεγάλα βιομηχανικά ατυχήματα. Εντοπίστηκαν δύο είδη κινδύνων: α) οι οξείς κίνδυνοι (ατυχήματα) και β) οι χρόνιοι κίνδυνοι (ρύπανση). Διαπιστώθηκε ότι α) οι πολίτες έχουν εμπιστοσύνη μόνο στις πληροφορίες που προέρχονται από φορείς χωρίς συμφέροντα, β) τα τοπικά ΜΜΕ διαμορφώνουν την εικόνα, και απαιτείται περισσότερη ανεξάρτητη πληροφόρηση.

6. Ερωτηματολόγιο για τους συμμετέχοντες

Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε αμέσως μετά την εγγραφή τους το παρακάτω ερωτηματολόγιο για την προετοιμασία των συζητήσεων στις ομάδες εργασίας.

Οι συμμετέχοντες παρακαλούνται να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο με πραγματικά στοιχεία/μαρτυρίες και να το διαβιβάσουν στη γραμματεία της Δημερίδας (contact@rpi.gr)

Όνοματεπώνυμο: _____ Φορέας: _____

Ιδιότητα: _____ Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: _____

1. Προηγούμενη εμπειρία στη διαχείριση* / επικοινωνιακή κάλυψη* ατυχημάτων και καταστροφών.

α) Σύνομη περιγραφή του ατυχήματος / καταστροφής (επιγραμματικά με αναφορά τόπου και χρόνου): _____

β) Συγκεκριμένα καθήκοντα που είχατε: _____

2. Περιγράψτε τρία θετικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία που είχατε στο πλαίσιο της διαχείρισης* / επικοινωνιακής κάλυψης* ατυχημάτων και καταστροφών με τα μέσα ενημέρωσης / τις αρχές διαχείρισης του συμβάντος ή της καταστροφής:

α) Θετικό στοιχείο: _____

β) Θετικό στοιχείο: _____

γ) Θετικό στοιχείο: _____

3. Περιγράψτε τρία αρνητικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία που είχατε στο πλαίσιο της διαχείρισης* / επικοινωνιακής κάλυψης* ατυχημάτων και καταστροφών με τα μέσα ενημέρωσης / τις αρχές διαχείρισης του συμβάντος ή της καταστροφής:

α) Αρνητικό στοιχείο: _____

β) Αρνητικό στοιχείο: _____

γ) Αρνητικό στοιχείο: _____

* Βάλτε σε κύκλο τη λέξη που αντιστοιχεί στον φορέα και την ιδιότητά σας (π.χ. οι πυροσβέστες θα επιλέξουν διαχείριση, οι δημοσιογράφοι επικοινωνιακή κάλυψη)

Ατυχήματα, Καταστροφές & Επαρχιακά Μέσα Ενημέρωσης

4. Προτείνετε τρία σημεία που θα θέλατε να συμπεριληφθούν σε κάποιες από κοινού συμφωνημένες αρχές και βασικές κατευθύνσεις που θα διέπουν στο εξής τις σχέσεις των αρχών πολιτικής προστασίας και των υπηρεσιών αντιμετώπισης ατυχημάτων/καταστροφών με τα επαρχιακά μέσα ενημέρωσης.

α) _____
_____

β) _____
_____

γ) _____
_____

5. Άλλα σχόλια, ιδέες, προτάσεις: _____
_____
_____

Σημείωση. α) Για την περιγραφή περισσότερων του ενός συμβάντων μπορείτε να προσθέσετε σελίδες.

β) Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν ως πρωτογενές υλικό στη διημερίδα.

Ημερομηνία: _____

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο που διαθέσατε.

Η κόκκινη ομάδα εργασίας συζητά

7. Αποτελέσματα των συζητήσεων στις ομάδες εργασίας

Οι συμμετέχοντες κατανεμήθηκαν σε τρεις ομάδες εργασίας με αντίστοιχους συντονιστές και συζήτησαν με βάση το ερωτηματολόγιο που είχε διανεμηθεί. Ακολουθούν συνοπτικά τα συμπεράσματα των ομάδων εργασίας.

Ομάδα εργασίας Μαύρη – συντονιστής Παναγιώτης Αλεβαντής

Θετικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία στο πλαίσιο της διαχείρισης / επικοινωνιακής κάλυψης ατυχημάτων και καταστροφών

1. Τα ΜΜΕ ανταποκρίνονται θετικά σε ενημερώσεις για θέματα πρόληψης (Α' Βοήθειες, πυρασφάλεια, χιονοπτώσεις, κλπ.)
2. Οι ενημερώσεις του ΟΑΣΠ για τους σεισμούς κατά την δεκαετία του 1980.
3. Η συνεργασία υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και τοπικών ΜΜΕ είναι συχνά άριστη, ιδίως όταν έχει οριστεί αρμόδιος επικοινωνίας και έχει αναπτυχθεί προσωπική σχέση

Αρνητικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία στο πλαίσιο της διαχείρισης / επικοινωνιακής κάλυψης ατυχημάτων και καταστροφών

1. Δεν υπάρχει κοινό λεξιλόγιο και κοινή ορολογία για σωστή ενημέρωση
2. Η κοινωνική προσφορά δεν αποτελεί πάντα κριτήριο των ΜΜΕ. Προέχουν τα οικονομικά κριτήρια και το κόστος
3. Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης σε πιο σύνθετες έκτακτες ανάγκες
4. Η μη έγκυρη πληροφόρηση από αναρμόδια μέλη των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης.
5. Η άγνοια των δημοσιογράφων για τα πρωτόκολλα και τις διαδικασίες των ΥΕΑ συχνά οδηγεί σε παρανοήσεις και παρερμηνείες
6. Τα ΜΜΕ δεν εστιάζουν πάντα στο νόημα ενός θέματος αλλά σε λεπτομέρειες που πουλάνε
7. Οι δημοσιογράφοι αντιμετωπίζονται συχνά αρνητικά από τις ΥΕΑ.
8. Η ευθυνοφοβία των υπηρεσιών
9. Η ταχύτητα που απαιτούν τα σύγχρονα ΜΜΕ
10. Οι ειδήσεις που δίνουν οι πολίτες είναι πολύ συχνά ανακριβείς και δίδονται για προσωπικούς λόγους – πρέπει να φιλτράρονται
11. Η χρήση ορολογίας εντυπωσιασμού από τα ΜΜΕ – συχνά λάθη στα τοπωνύμια ή την περιοχή του συμβάντος
12. Λίγες περιπτώσεις ηθελημένης παραπληροφόρησης από τα ΜΜΕ
13. Λίγες περιπτώσεις προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας – ανήθικο.
14. Η άσκηση πίεσης στις υπηρεσίες ακόμη και σε αναρμόδια μέλη των ΥΕΑ για πληροφόρηση
15. Τα ΜΜΕ συχνά προσθέτουν και δικά τους στοιχεία σε συνεντεύξεις – δεν επανορθώνουν

16. Τα ΜΜΕ παίζουν συχνά το ρόλο του δικαστή

Προτάσεις για από κοινού συμφωνημένες αρχές και βασικές κατευθύνσεις για τις σχέσεις αρχών πολιτικής προστασίας- υπηρεσιών αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστροφών με τα επαρχειακά μέσα ενημέρωσης.

1. Μόνιμη περιοδική εκπομπή για θέματα προστασίας
2. Επανάληψη ενημερωτικών εκστρατειών ΟΑΣΠ στα σχολεία
3. Ορισμός υπεύθυνου τύπου για ενημέρωση των ΜΜΕ
4. Εκπαίδευση των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και των δημοσιογράφων
5. Οι υποψήφιοι οδηγοί (ή και οι γονείς τους) να επισκέπτονται υποχρεωτικά τα ΤΕΠ για να δουν θύματα τροχαίων
6. Να λαμβάνονται υπόψη οι ψυχολογικές επιπτώσεις στις ΥΕΑ και στο κοινό από τα δημοσιεύματα – εκπαίδευση
7. Εκπαίδευση όλων των μελών των ΥΕΑ για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζουν τα ΜΜΕ
8. Προσπάθεια για περισσότερες ασκήσεις και ειλικρινή συνεργασία

Ομάδα εργασίας Κόκκινη – συντονιστής Σωτήρης Καμενόπουλος⁹

Θετικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία στο πλαίσιο της διαχείρισης / επικοινωνιακής κάλυψης ατυχημάτων και καταστροφών

1. Άμεση πληροφόρηση κοινού (ραδιόφωνο) – Παροχή οδηγιών
2. Κάλεσμα για εθελοντική κινητοποίηση πολιτών
3. Ευαισθητοποίηση για παροχή βοήθειας μετά την καταστροφή
4. Άμεση επαφή με τους δημοσιογράφους – άμεση πληροφόρηση
5. Βάζουν πλάτη για να βγει η πληροφόρηση
6. Να μην βγάζουν τα συμπεράσματα και την είδηση από την αρχή χωρίς να υπάρχει κάτι σίγουρο
7. Καλοπροαίρετος
8. Αμεσότητα – εξαιτίας της είδησης
9. Δίνει στοιχεία η αστυνομία και γλυτώνουν την παραπληροφόρηση
10. Πίεση των δημοσιογράφων να κινητοποιηθούν οι υπηρεσίες

---

⁹ Εργάζεται ως Μηχανικός Ασφάλειας σε μεγάλο διεθνή οργανισμό (επί 10ετία). Στο παρελθόν είχε εργασθεί ως υπεύθυνος παραγωγής σε ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Διπλωματούχος Μηχανικός Παραγωγής και Διοίκησης Πολυτεχνείου Κρήτης. Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Μηχανικού Παραγωγής από το Πολυτεχνείο Κρήτης. Κάτοχος “Postgraduate Specialized Diploma” in Agricultural Management & Marketing, Department of Economics and Rural Development, Mediterranean Agronomic Institute of Chania (MAICh). Κάτοχος “Diploma in Executive Safety Management” της Αμερικανικής Ένωσης Μηχανικών Ασφάλειας (American Society of Safety Engineers-ASSE). Υποψήφιος Διδάκτωρ του Πολυτεχνείου Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων.

Επαγγελματικό Μέλος της Αμερικανικής Ένωσης Μηχανικών Ασφάλειας. Μέλος Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Κατέχει πλήθος διαπιστεύσεων σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας από Αμερικανικούς Οργανισμούς.

Αρνητικά σημεία από την προηγούμενη εμπειρία στο πλαίσιο της διαχείρισης / επικοινωνιακής κάλυψης ατυχημάτων και καταστροφών

1. Αποκάλυψη προσωπικών δεδομένων / πίεση
2. Κακή πληροφόρηση
3. Παροχή προσωπικών δεδομένων
4. Φουσκώνει το θέμα
5. Παρενόχληση κατά τη διάρκεια του έργου
6. Φωτογραφίες πτωμάτων
7. Μόνο όταν το δημόσιο αργεί και δεν κάνει καλά τη δουλειά του δημοσιοποιούν μόνο τα αρνητικά και όχι τα θετικά
8. Τα τυπωμένα δεν συμφωνούν με τα γεγονότα
9. Σκοπιμότητες σε δημοσιεύματα
10. Κακοπροαίρετος
11. Φτάνουν πρώτοι οι δημοσιογράφοι και καλάνε το σκηνικό, τα στοιχεία
12. Ακούν ασύρματους – συχνότητες και «κλέβουν» πληροφορίες
13. Παραπληροφόρηση
14. Δεν λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες της ομάδας / τις πολιτισμικές νοοτροπίες, ηθική κλπ.
15. Δεν καταγράφουν αλλά κρίνουν προσωπικά
16. Εμπάθεια ιδιωτικών επιχειρήσεων ΜΜΕ με προσωπικά συμφέροντα
17. Πίεση από εκλογικά συμφέροντα
18. Αποζημιώσεις
19. Χρησιμοποιούν ακατάλληλες λέξεις – πανικός

Προτάσεις για από κοινού συμφωνημένες αρχές και βασικές κατευθύνσεις για τις σχέσεις αρχών πολιτικής προστασίας- υπηρεσιών αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστροφών με τα επαρχειακά μέσα ενημέρωσης.

1. Γλώσσα που να μην πανικοβάλλει τον κόσμο
2. Ένα κοινό γραφείο τύπου
3. Όχι μόνο πληροφόρηση από ανεπίσημες πηγές. Έγγραφη πληροφόρηση – Δελτίο τύπου
4. Όχι παραπληροφόρηση
5. Εκπαίδευση και εμπειρία και ψυχολογία κοινού
6. Καλή επεξεργασία κειμένου πριν ανακοινωθεί
7. Δεν ανακοινώνουν ονόματα όση ώρα είναι σε εξέλιξη το περιστατικό – προσωπικά δεδομένα
8. Δημιουργία ολιγομελούς κέντρου διαχείρισης κρίσεων – με μόνιμους υπαλλήλους – 6 άτομα + 2 δημοσιογράφους
9. Επιτροπή δημοσιογράφων ώστε να αποφεύγεται η αποκλειστικότητα γιατί κατά μεγάλο ποσοστό η αποκλειστική είδηση είναι λάθος (έχει δοκιμαστεί)
10. Όχι ανάμιξη των πολιτικών στην είδηση (προσωπική προβολή των πολιτικών)
11. Την ώρα της κρίσης να βοηθούν και να κρίνουν μετά. Αν κάτι πάει στραβά να το λένε και μετά η κριτική

12. Γνωριμία φορέων από πριν
13. Προβολή θετικής πλευράς όχι μόνο αρνητικής
14. Καλή προετοιμασία των δημοσιογράφων πριν γράψουν για κάποιο γεγονός
15. Επιπλέον ημερίδα για ενίσχυση προσπάθειας διαχείρισης κεντρικά

Ομάδα εργασίας Πράσινη – συντονιστής Κώστας Χολέβας

Προτάσεις για υπηρεσίες

1. Διοργάνωση και άλλης ημερίδας για ενίσχυση της προσπάθειας διαχείρισης καταστροφών και κρίσεων σε κεντρικό επίπεδο.
2. Η πληροφόρηση των υπηρεσιών προς τον τύπο οφείλει να είναι ειλικρινής
3. Σύσταση ενός γραφείου τύπου ανά υπηρεσία ή ευρύτερα. Ο αρμόδιος εκπρόσωπος τύπου (spokesperson) να είναι κατάλληλα καταρτισμένος
4. Μετά από αντιμετώπιση κρίσεων και τις ανάλογες εμπειρίες των υπηρεσιών προτείνεται ως καλή πρακτική να γίνεται εσωτερική αναδιοργάνωση με ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων (π.χ. υπεύθυνος τύπου, υπεύθυνος σκηνής κτλ)
5. Να γίνονται συχνά ασκήσεις επί χάρτου ή σε κλίμακα των σχεδίων που έχουν συνταχθεί για την βελτίωση και επικαιροποίηση των σχεδίων.
6. Στις ασκήσεις να προσκαλούνται και να συμμετέχουν εκπρόσωποι του τοπικού τύπου και των ΜΜΕ. Για καλύτερη αντίληψη και κατανόηση της λειτουργίας των υπηρεσιών
7. Διαφύλαξη και προστασία ευαίσθητων δεδομένων και πληροφοριών προκειμένου να αποφεύγεται άσκοπος πανικός ή παραπληροφόρηση.
8. Κατά την αρχική φάση έναρξης της καταστροφής ή επιχείρησης να δίνεται στον τύπο έστω μια απλή σύντομη στοιχειώδη πληροφορία (π.χ. Τι και πού). Η πληροφόρηση να γίνει εφόσον δεν θα προκαλεί παρεμπόδιση της επιχείρησης.

Προτάσεις για ΜΜΕ

1. Η πρώτη είδηση που μεταδίδεται να περιέχει διασταυρωμένη πληροφορία
2. Κατά το συμβάν και αμέσως μετά ο χρόνος τρέχει γρήγορα, η πίεση που βαραίνει τις υπηρεσίες είναι ήδη μεγάλη. Κατά τη διάρκεια μιας μαζικής καταστροφής να μην ασκείται κριτική και αφόρητη πίεση στις υπηρεσίες
3. Κατά τη διάρκεια περιόδου κρίσεως η ενημέρωση να γίνεται πιστά σύμφωνα με έγκυρες οδηγίες υπηρεσιών
4. Όταν η πληροφορία-είδηση είναι ανεπιβεβαιώτη αυτό να αναφέρεται
5. Απώτερος στόχος η πλήρης-πιστή ενημέρωση του πολίτη.
6. Η διασταύρωση κάθε πληροφορίας είναι απαραίτητη
7. Η μετάδοση εικόνων και ειδήσεων πρέπει να διέπεται από κοινωνική ευαισθησία
8. Να γίνεται σεβαστή και από τους εκπροσώπους τύπου η εξασφάλιση περιμέτρου όταν απαιτείται.

9. Αν και όταν αποδειχθεί ότι μία είδηση που μεταδόθηκε ήταν ψευδής ή εσφαλμένη τότε άμεσα να γίνεται ανάλογη διόρθωση και αποκατάσταση της αλήθειας.
10. Απαραίτητη η κατάρτιση των δημοσιογράφων σε διάφορα αντικείμενα (π.χ. μετεωρολογία, σεισμοί, δασοπυρόσβεση κτλ) και σε βασικό επίπεδο γνώσεων. Η κατάρτιση θα οργανώνεται σε συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες
11. Η διαπίστευση των δημοσιογράφων να είναι απαραίτητη και θεσμοθετημένη διαδικασία.

Η πράσινη ομάδα επί τω έργω

8. Συμπεράσματα της Διημερίδας

Τα επαγγελματικά μέσα ενημέρωσης και ιδιαίτερα ο τοπικός και επαρχιακός τύπος έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στα πλαίσια μιας οργανωμένης κοινωνίας σε περιόδους εκτάκτων αναγκών, κρίσεων, καταστροφών, ατυχημάτων και ακραίων φαινομένων. Η συμβολή τους στην αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων και περιστατικών είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόληψη, την ενημέρωση, την καθοδήγηση του κοινού σε ορθές πρακτικές και την αποφυγή πανικού. Συμβάλλουν επίσης στη μείωση των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές και αναπηρίες καθώς και στη μείωση των κοινωνικών και ψυχολογικών επιπτώσεων, αλλά και κατά την μακρά περίοδο της αποκατάστασης της κοινωνικής και οικονομικής ζωής και την εύρυθμη λειτουργία μετά από έκτακτα συμβάντα.

Για την επιτυχή διαχείριση εκτάκτων αναγκών είναι αναγκαίο να τηρούνται απαρέγκλιτα, από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές κάποιες αρχές και διαδικασίες που έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων, όπως:

1. Αποστολή των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης είναι η προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της περιουσίας των πολιτών και η παροχή βοήθειας και περίθαλψης.
2. Στόχος των μέσων ενημέρωσης είναι η επακριβής πληροφόρηση των πολιτών για την καλύτερη δυνατή προστασία τους σε όλες τις φάσεις αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστροφών λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες των αρμόδιων κατά περίπτωση υπηρεσιών.
3. Η επαλήθευση των ειδήσεων είναι πολλαπλά αναγκαία σε περιπτώσεις ατυχημάτων και καταστροφών με γνώμονα το συμφέρον και την προστασία των πολιτών και την αποφυγή πανικού και αδικαιολόγητων ψυχολογικών καταπονήσεων.
4. Η μετάδοση εικόνων και ειδήσεων σε ατυχήματα και καταστροφές πρέπει να διέπεται από κοινωνική ευαισθησία. Οι ειδικοί αποθαρρύνουν την υπερβολική προβολή παραβατικών και επιβλαβών συμπεριφορών με τρόπο που να παρακινεί σε μίμηση επειδή εντείνει τα κοινωνικά προβλήματα.
5. Η συμμετοχή των μέσων ενημέρωσης στον επικοινωνιακό σχεδιασμό της αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστροφών συμβάλλει στην αλληλοκατανόηση και στην ενίσχυση του θεσμικού ρόλου αρχών, υπηρεσιών και μέσων ενημέρωσης για την καλύτερη προστασία των πολιτών.
6. Η κριτική και η επισήμανση των ελλείψεων ωφελεί όταν γίνεται ΠΡΙΝ ή ΜΕΤΑ το ατύχημα ή την καταστροφή αλλά είναι έως και επικίνδυνα αντιπαραγωγική όταν γίνεται ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ της αντιμετώπισης / επέμβασης όπως είναι και η προβολή ανεπιβεβαίωτων, παραπλανητικών ή ψευδών ειδήσεων.
7. Οι υπηρεσίες έχουν δικαίωμα / υποχρέωση να περιορίζουν την πρόσβαση σε χώρους και πληροφορίες που αφορούν ατυχήματα και καταστροφές εφαρμόζοντας την ισχύουσα νομοθεσία (περί προστασίας προσωπικών

δεδομένων, περί τεκμηρίων για ποινικές ευθύνες, κλπ.) Να γίνεται σεβαστή και από τους εκπροσώπους τύπου η εξασφάλιση περιμέτρου όταν απαιτείται.

8. Τα μέσα ενημέρωσης έχουν δικαίωμα και υποχρέωση σε έγκυρη και πλήρη πληροφόρηση για τα μέτρα πρόληψης ατυχημάτων και καταστροφών ΠΡΙΝ, για τα μέτρα προφύλαξης του πληθυσμού ΚΑΤΑ αλλά και για τα πραγματικά αίτια και τα διδάγματα ΜΕΤΑ από τα ατυχήματα ή τις καταστροφές.
9. Τα μέσα ενημέρωσης οφείλουν να κατανοούν την ψυχολογική επιβάρυνση που υφίστανται τα μέλη των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης κατά τη διάρκεια της επέμβασης σε ατυχήματα και καταστροφές αλλά και εν γένει οι πολίτες.
10. Οι αρχές, οι υπηρεσίες και τα μέσα ενημέρωσης θα συνεργαστούν αρμονικότερα σε περιπτώσεις ατυχημάτων και καταστροφών αν έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση σχετικά με την διαχείριση της μεταξύ τους σχέσης και έχουν συμμετάσχει σε ανάλογες ασκήσεις.

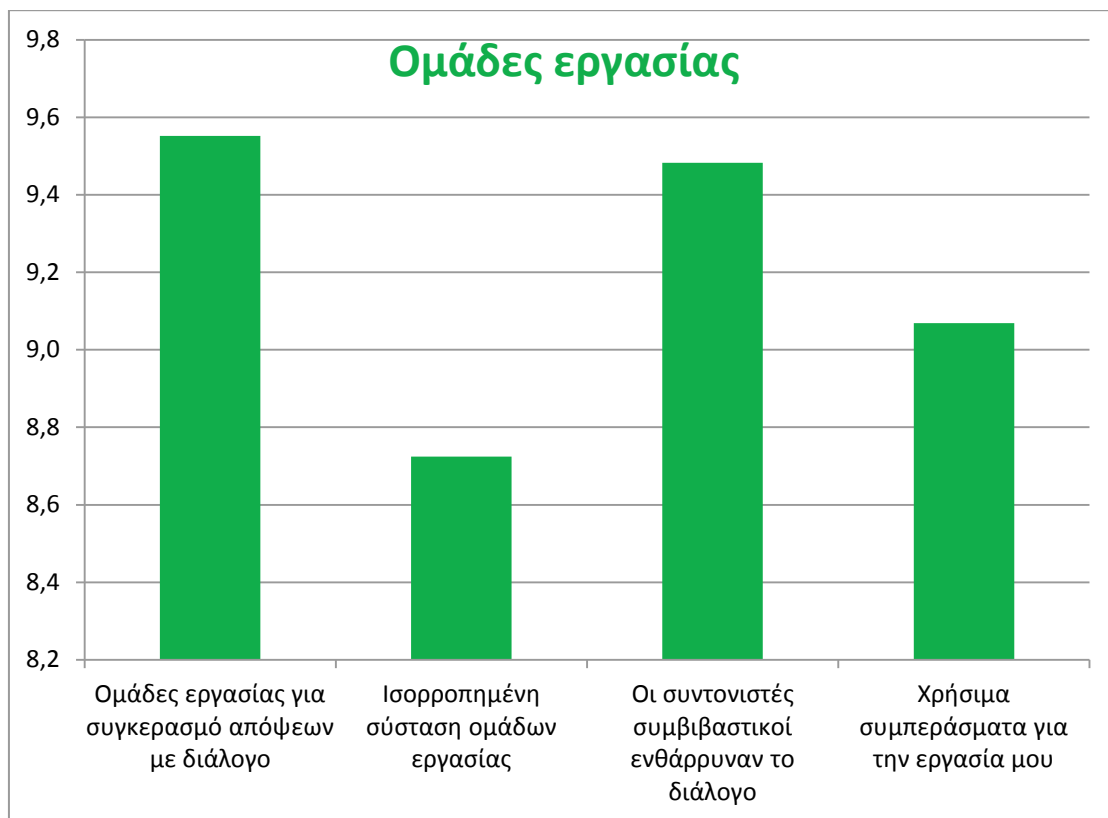
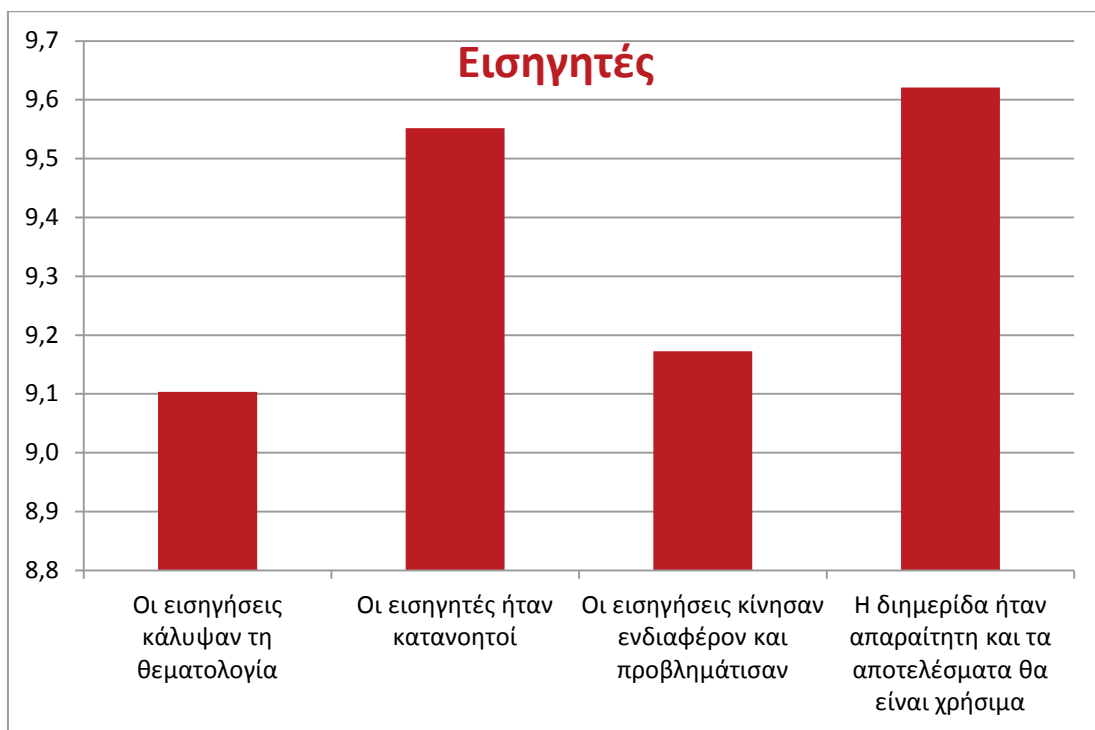
Προτάσεις

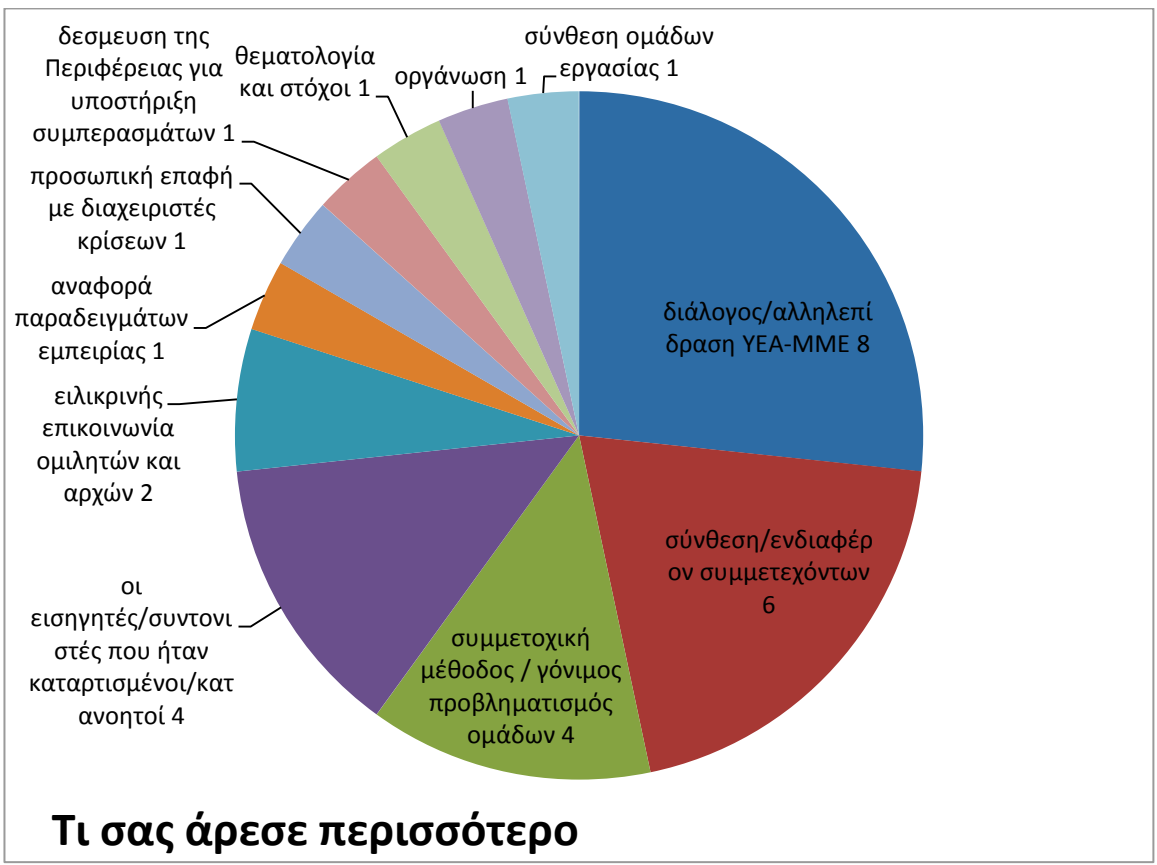
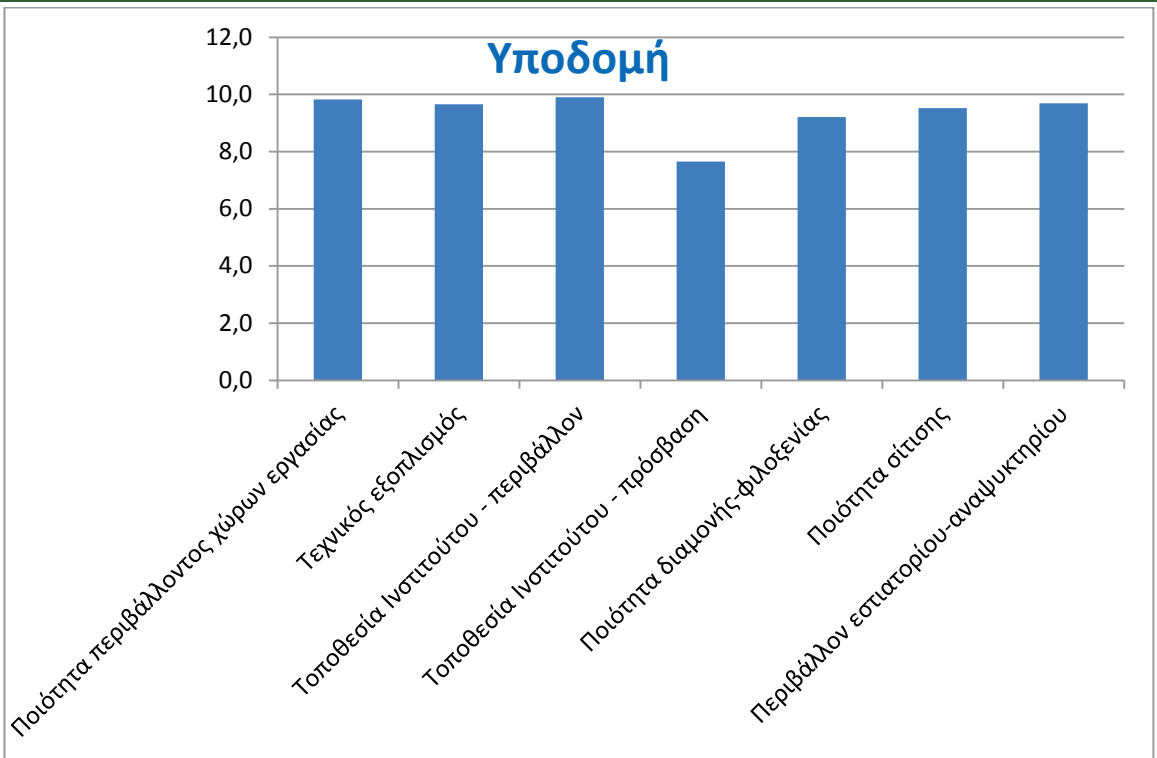
1. Σύσταση γραφείου τύπου ανά υπηρεσία ή ευρύτερα. Ο αρμόδιος εκπρόσωπος τύπου (spokesperson) να είναι κατάλληλα καταρτισμένος.
2. Μόνιμη περιοδική εκπομπή στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο για θέματα προστασίας των πολιτών με τη συμμετοχή των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης.
3. Εκπαίδευση των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης (σε θέματα επικοινωνίας) και των δημοσιογράφων (σε εξειδικευμένα αντικείμενα ατυχημάτων και καταστροφών) με αμοιβαία συνεργασία. Διοργάνωση και ασκήσεων με τη συμμετοχή των ΜΜΕ.

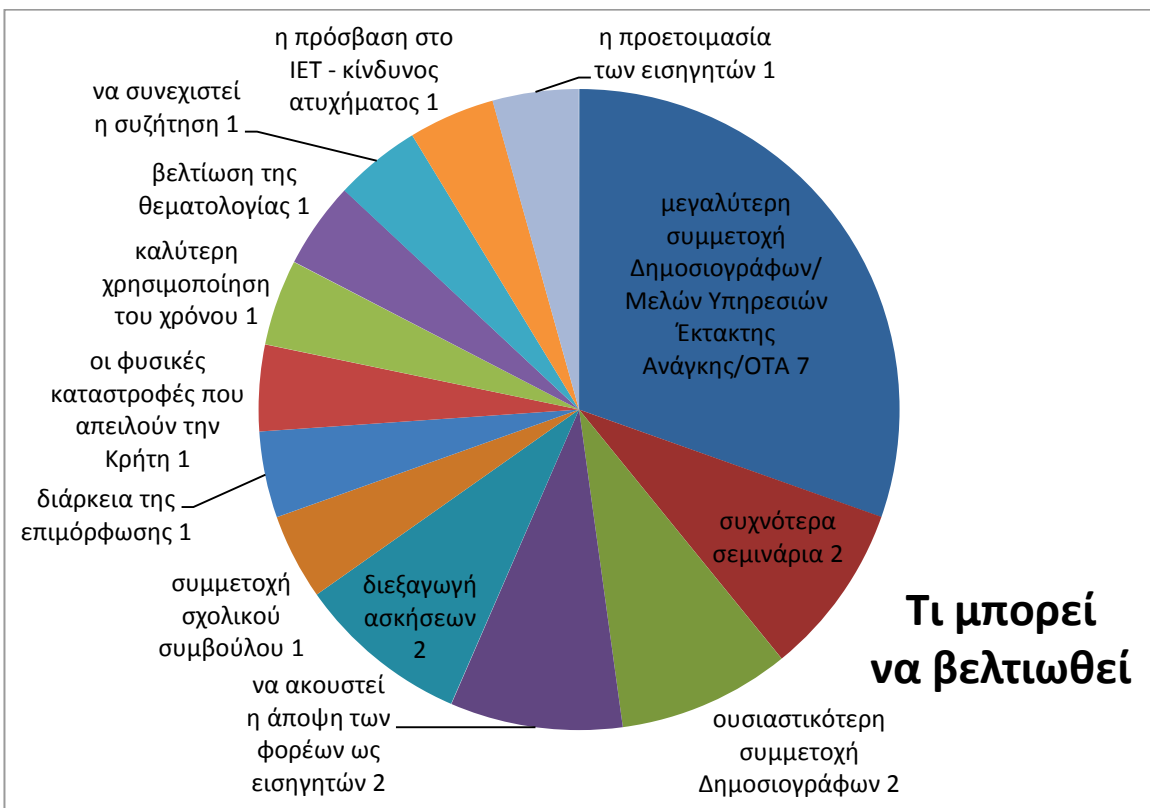

Στο κλείσιμο των εργασιών ο αντιπεριφερειάρχης Χωροταξίας και Περιβάλλοντος: Νικόλαος Καλογεράς αφού ευχαρίστησε τους συντελεστές της διοργάνωσης και τους συμμετέχοντες στη διημερίδα, αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα της προετοιμασίας και ετοιμότητας των τοπικών αρχών και στη σημασία της συμμετοχής και ενημέρωσης των εκπροσώπων τόσο του επαρχιακού και τοπικού τύπου (έντυπου και ηλεκτρονικού) αλλά και των μέσων ενημέρωσης. Μέριμνά μας η έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση του πολίτη που είναι ο τελικός αποδέκτης των ειδήσεων τόσο κατά την ανακοίνωση της πρώτης είδησης αλλά και στη συνέχεια στη διαμόρφωση της εικόνας και την παροχή έγκυρων και επιβεβαιωμένων οδηγιών και κατευθύνσεων. Με τον τρόπο αυτόν διευκολύνεται σημαντικά η επιτυχής διαχείριση μεγάλων ή έκτακτων συμβάντων και περιστατικών αλλά και η αντιμετώπιση κρίσεων στις τοπικές κοινωνίες.

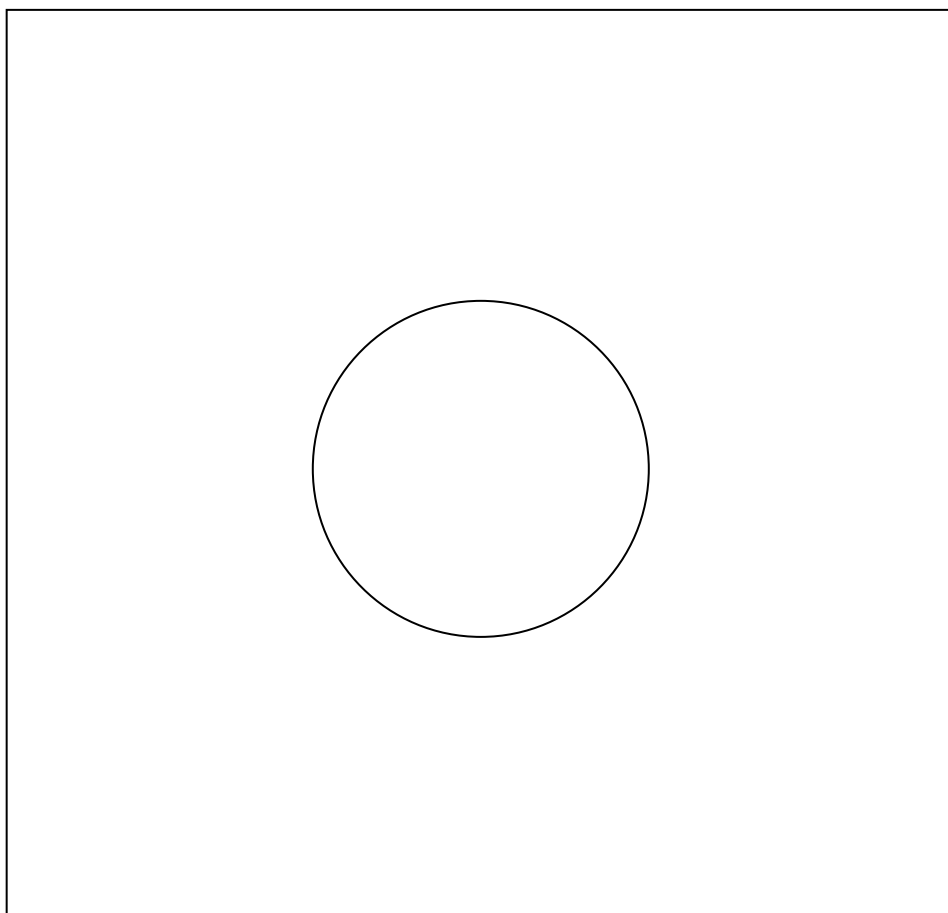
9. Αξιολόγηση της διημερίδας από τους συμμετέχοντες

DVD-ROM με τις παρουσιάσεις των ομιλητών

...

κι οπού δε σώση γλήγορα σπίθα φωτιάς να σβήσει,
δύνεται χώρες και χωριά και δάση να κεντήση.

Γιαύτος τυχαίνει στην αρχή εκείνοι που 'χου γνώση
να μην αφήνου το κακό να περισσοξαπλώσει.

Γιατί τη φύση το κακό πολλά κακή την έχει,
μ' έναν πόδα 'ν' οντέ κινά, και με τα χίλια τρέχει,
και πράματα που φαίνονται εύκολα στην αρχήν των,
είναι βαρά και δύσκολα πολλά στην τέλειωσίν των,

...

Ερωτόκριτος α' 1581-1588

© 2014

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Πλατεία Ελευθερίας, ΤΚ 71202 Ηράκλειο

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Άγιοι Πάντες Αποκορώνου

Ν. Χανίων, Τ.Κ. 730 08

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση εφόσον αναφέρεται η πηγή.